

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Pešmerga vs. ISIS – možný vliv na úplnou nezávislost
iráckého Kurdistanu**

Simona Sekalová

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Bakalářská práce

**Pešmerga vs. ISIS – možný vliv na úplnou nezávislost
iráckého Kurdistanu**

Simona Sekalová

Vedoucí práce:

Mgr. Veronika Sobotková, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016 .....

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí své práce paní doktorce Veronice Sobotkové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

1 Úvod.....	1
2 Kurdští bojovníci v historii	3
3 Historie Pešmergy	4
3.1 Původ názvu.....	4
3.2 Pešmerga na počátku 20. století.....	5
3.3 Hlavní role Pešmergy v moderních dějinách	6
3.3.1 Irácká revoluce 1958	6
3.3.2 První kurdsko-irácká válka	7
3.3.3 Druhá kurdsko-irácká válka	8
3.3.4 Irácko-iránská válka	9
3.3.5 Situace 90. let.....	10
4 Současná situace Pešmergy na pozadí Islámského státu.....	11
4.1 Současná pozice Pešmergy	11
4.2 Hlavní střety Pešmergy s Islámským státem.....	13
4.2.1. Mosul	13
4.2.2 Kobani	14
4.2.3 Sindžár	14
4.3 Zahraniční podpora Pešmergy.....	16
5 Současná situace iráckého Kurdistánu	18
5.1 Důsledek neshod s Bagdádem.....	18
5.2 Finanční krize.....	19
5.3 Vnitrostranické problémy.....	20
6 Cesta k vyhlášení nezávislého státu	21
6.1 Vliv Islámského státu.....	22
6.2 Postoj Izraele.....	22
6.3 Postoj Ruska.....	24
6.4 Postoj Íránu	24
6.5 Postoj Turecka.....	25
6.6 Postoj USA.....	26
6.7 Úvaha nad důsledky	27
7 Závěr	29
8 Seznam použité literatury a pramenů.....	31
9 Resumé.....	45
10 Přílohy.....	46

1 ÚVOD

Přesně 100 let uplynulo od rozdělení Kurdů, nejpočetnějšího etnika bez vlastního státu, mezi čtyři země: Turecko, Sýrii, Irák a Írán. Iráčtí Kurdové, jimiž se tato práce zabývá, bojují o právo na sebeurčení již celá desetiletí. Od konce minulého století začalo jejich úsilí dostávat jasnější obrysy a poté, co získali roku 2005 status autonomní oblasti, stojí před Kurdistánem poslední cíl-nezávislost.

V současné době se irácký Kurdistán dostává stále více do popředí. Především kvůli působení Islámského státu a rozsáhlým ekonomickým problémům se oblast během posledních dvou let stala jedním z nejčastějších témat médií celého světa. V této souvislosti se navíc Pešmerga, jakožto kurdské ozbrojené síly, skloňuje ve všech pádech. Především současná situace byla jedním z podnětů, které mě přivedly k volbě tématu.

Práce je věnována aktuálně nejdůležitějším pojmům spojených s iráckým Kurdistánem, jež spolu v konečném důsledku nepochybně souvisejí. Snaží se čtenáři, i skrze přihlídnutí do historie, osvětlit vznik a současné postavení kurdské armády Pešmerga, hrající v dnešní době klíčovou roli v boji proti extremistům Islámského státu. Dále si klade za cíl poukázat na množství problémů, způsobených nejen oslabením země vojenskými akcemi, ale také neshodami v rámci státu Irák a špatným fungováním Kurdské regionální vlády. V neposlední řadě je cílem práce zmapovat aktuální vývoj kurdských snah o uznání úplné nezávislosti na Iráku.

Druhá kapitola shrnuje působení kurdských bojovníků napříč historií a nastiňuje tak čtenáři situaci před počátkem 20. století. Následující kapitola zmiňuje nejprve původ a význam slova, jež označuje kurdskou armádu, přičemž dále přechází k historickým momentům důležitých ve vývoji Pešmergy.

Obsah čtvrté kapitoly popisuje současnou situaci jednotek Pešmergy. Jsou shrnuty obecné základní informace jejího fungování doplněné o část, jež přibližuje postavení žen v rámci armády. Dále práce zkoumá vliv kurdské armády na společnost. Součástí je také zmapování průběhu hlavních vojenských střetů Pešmergy s bojovníky samozvaného Islámského státu včetně související mezinárodní pomoci a podpory.

Poslední dvě kapitoly jsou věnovány současné době. Pátá kapitola se zabývá problémy, se kterými se Kurdistán momentálně potýká, a to nejen ekonomickými, ale také společenskými a vládními. Závěrečná část poté uvádí vývoj státoprávních snah

Kurdistanu včetně postojů vybraných zahraničních států a zmiňuje možné komplikace s ohledem na aktuální dění.

Ve druhé a třetí kapitole, zabývající se historií, je až na jednu výjimku využito výhradně sekundární literatury. Zdroje zbývajících kapitol tvoří v převážné většině internetové zdroje, jejich použití je však trochu rozdílné. Zatímco kapitola čtyři čerpá jak ze sekundárních zdrojů, tak i z široké škály zpravodajů, v posledních dvou kapitolách je upřednostněno lokální zpravodajství a světové zpravodajství slouží pouze k obecnému uvedení do problému. Nedílnou součástí práce jsou také informace získané na základě rozhovorů s obyvateli iráckého Kurdistanu.

Vzhledem k nedostatku zdrojů v českém jazyce je až na několik výjimek použito cizojazyčných materiálů, přičemž všechna uvedená jména a názvy jsou uvedeny v souladu s fonetickou transkripcí českého jazyka, dle něž jsou rovněž jména a názvy skloňovány. Jména, jejichž česká transkripce není dohledatelná, jsou rovněž přepsány dle pravidel české transkripce, navíc je však jejich podoba v anglickém jazyce ponechána a vložena do závorek. Stejně jsem postupovala i v případě organizací či politických skupin. Na závěr nutno podotknout, že vzhledem k české transkripci byl pozměněn i název práce, jehož klíčové slovo Pešmerga bylo upraveno do podoby ustáleného výrazu, jenž je v českém prostředí již zažitý. Seznam vyskytujících se zkratk a jejich významů je možno dohledat v přílohách.

Na závěr nutno zmínit problematiku, s níž se tato práce setkala. Jedná se o neuvedení konkrétního data na kurdsém internetovém zpravodaji *NRT*. Stránky ve většině případů uvádějí pouze přibližný časový údaj, vzhledem k aktuálnímu datu. Přesněji řečeno, je předložena pouze informace o počtu měsíců, před nimiž se situace udála. Přibližný datum je tedy možno zjistit dle data citace v závěrečné bibliografii.

2 KURDŠTÍ BOJOVNÍCI V HISTORII

Pro získání kompletního přehledu o historii Pešmergy je důležité zmínit rané počátky působení kurdských bojovníků, sahajících již do období 3. století n.l., neboť idea udatného válečníka byla v kurdské kultuře hluboko zakořeněná.

Jedna z prvních přesných zmínek o kurdských bojovnících se datuje do roku 224-226, kdy se zakladatel perské Sásánovské říše Ardašír I snažil zaujmout Kurdy ve snaze o rozšíření své politické moci. Zatímco snahy Ardašíra I o zvýšení politického vlivu nebyly úspěšné, jeho dědic Ardašír II, dokázal zničit veškeré pokusy o polo-autonomii. Z dochovaných bitevních spisů bylo možné zjistit, že označení pro kurdské bojovníky bylo jânspar, perský výraz pro „obětování sebe sama“.¹

Pravděpodobně nejznámějším kurdským bojovníkem byl Saladin, jenž porazil křesťanskou armádu v dobách křížových výprav a založil dynastii Ajjúbovců.

Když o několik století později vznikla Osmanská a Safíjovská říše, byla většina Kurdů silou nucena k oddanosti jedné z nich. A zatímco se Safíjovci pokoušeli udělat z Kurdů otroky, Osmané jim nabídli kmenovou polo-autonomii výměnou za občasnou výpomoc kurdských obrněných jednotek k obraně říše.²

Za zmínku rovněž stojí Zandovská dynastie (1750-1794), jež byla jednou z kurdských vládnoucích rodů, rostoucích na významnosti díky neschopnosti okolních říší kontrolovat tato území. Zandovci byli známi působením žen v armádě, bojujících po boku svých manželů proti Afgháncům.³

Zhruba v 19. století nebyli Kurdové obklopeni žádnou významnou centrální autoritou, čehož využili někteří kmenoví vůdci jako například Badr Chán a Mir Muhammad z Rawanduzu, kteří se snažili, i když neúspěšně, dosáhnout jisté nezávislosti či dokonce započít ražení vlastních mincí.⁴

Posledním známým kurdským bojovníkem nebyl kmenový vůdce, ale náboženský šejch Ubajd Alláh z Nihri (Shaykh Ubayd Allah of Nihri), jenž v 19. století shromáždil na osmansko-perských hranicích své bojovníky. Nicméně z nedostatku loajality a nedostatečné organizace se mnoho bojovníků odtrhlo a zbývající, včetně šejcha Ubajda,

---

¹ IZADY, M., *The Kurds: a concise handbook*, s. 31-46.

² McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 25-29.

³ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 194-196.

⁴ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 42-47.

uprchli nebo byli chyceni osmanskými či perskými silami. Zatímco arménská a křesťanská menšina profitovala z ruského a evropského zájmu a ochrany ze strany Osmanů uvnitř říše, kurdské snahy o autonomii z důvodu malého zájmu okolních mocností slábly.⁵

3 HISTORIE PEŠMERGY

3.1 Původ názvu

Jak bylo zmíněno (viz. Kapitola 2), již v době vládnoucí Sásánovské dynastie se objevil výraz *jânspâr*, jenž vyjadřoval sebeobětování. Další zmínka, tentokrát lingvisticky bližší, je rovněž spojována se Sásánovci. Je možno nalézt zmínky o plánování bojů sásánovských elitních kavalerií používajících taktiku rozdělení armády do pěti útvarů, přičemž jeden z nich byl tvořen nejlepšími jednotkami „*Gyan-avspâr Peshmerga*“.⁶ Avšak co se týče moderní doby, poskytuje Chapman vlastní rozhovor s důstojníkem Pešmergy, který odkazuje na nejistý historický záznam, který pravděpodobně objasňuje původ názvu z doby Mahabadské republiky. Podle tohoto záznamu pověřil Qází Muhammad, prezident republiky, dva známé básníky Hemin a Mam Hadžar (Hajar), aby vytvořili název pro armádu nové republiky. Příběh pokračuje v čajovně, kde vedli diskuzi do té doby, než je přerušil majitel, který údajně slyšel o dvou statečných mužích „Pešmerga“ zemřelých v boji, jejichž název od té doby armáda nesla.

Co se týče samotného termínu Pešmerga po lingvistické stránce, zahrnuje dvě kurdská slova: *peš* („vpředu“ nebo „před někým“) a *merga* („smrt“), což se doslovně překládá jako „čelit smrti“ respektive „ti, kdo čelí smrti“. Není ovšem jasné, koho přesně lze za Pešmergu považovat a nejasnosti nejspíše panují i mezi Kurdy samotnými. Jedni tvrdí, že nelze za Pešmergu označit každého ozbrojeného muže,⁷ jiní však zastávají názor, že být Pešmerga je hlavním znakem mužství a v určitém slova smyslu považují sami sebe za jednoho z nich.⁸

---

⁵ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 53-58.

⁶ FARROKH, K., *Sassanian Elite Cavalry AD 224-642*, s. 29.

⁷ CHAPMAN, D., *The Security Forces of the Kurdistan Regional Government*, s. 37.

⁸ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 17.

3.2 Pešmerga na počátku 20. století

Spolupráce Kurdů s Osmany, o níž bylo zmíněno výše, se v době první světové války stala důvodem k zapojení Kurdů do tzv. arménské genocidy.⁹ Vzhledem ke snahám Osmanů o udržení pospolitosti říše jí byly kurdské militantní oddíly s cennými vojenskými zkušenostmi velice nápomocní. Podle Safrastiana bylo navíc mnoho Kurdů odvedeno do turecké armády, aby podporovalo boj mezi Armény a křesťany.¹⁰

Zlomovým bodem pro celé kurdské etnikum byla událost, jež se odehrála těsně po ukončení první světové války. Řeč je o smlouvě ze Sèvres (1920), která sice slibovala Kurdům nezávislý stát, nicméně pod vlivem Laussanské dohody (1923) rozdělila Kurdy mezi tři okolní státy (výjimkou byli pouze iránsktí Kurdové).¹¹ Zprvu byla myšlenka Kurdů na nezávislost podporována ze strany tehdejší hlavní mocnosti-Velké Británie. Jejich dohoda spočívala v udělení veškeré zodpovědnosti týkající se vlády, příjmů, armády a soudnictví, přičemž se Britové měli omezit pouze na vládní a administrativní rady.¹² To se však postupem času začalo měnit. Velká Británie, ani čím dál tím vlivnější kemalistické Turecko, nechtěly přijmout myšlenku nezávislého Kurdistánu¹³ a to především pro svůj vlastní prospěch. Například Velká Británie viděla velký potenciál ropy v oblasti Kirkúk, Arbíl a Kifra.¹⁴

Bezesporu jedna z nejdůležitějších postav v dějinách Kurdů Mulla Mustafa Barzání (narozen v roce 1903) se zhruba ve 30. letech 20. století stal centrem pozornosti a připravil půdu pro vzestup ozbrojených sil Pešmerga. První rebelie, v níž sehrál Barzání klíčovou roli, se uskutečnila právě na začátku roku 1930, avšak vůdcem povstání byl tehdy jeho starší bratr Šejch Ahmad z Barzán. Již v této době požadoval Mulla Mustafa Barzání autonomní stát ve stejném územním rozsahu jako je dnes a rovněž žádal o uznání kurdštiny jako oficiálního jazyka. Jeho vzpoury byly však zakrátko ukončeny, přičemž jedním z důvodů byla zrada kmene Zebarí, který se přidal na stranu Arabů v roce 1945.¹⁵ Barzání byl donucen uprchnout do západního Íránu, kde byla v prosinci roku 1945¹⁶

---

⁹ RADĚJ, T., *Irácké povstání v letech 2003-2009*, s. 30.

¹⁰ SAFRASTIAN, A., *Kurds and Kurdistan*, s. 75.

¹¹ BENGIO, O., *Kurdish Awakening*, s. 16.

¹² ESKANDER, S., *Britain's Policy in Southern Kurdistan: The Formation and the Termination of the First Kurdish Government, 1918-1919*, s. 141-143.

¹³ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 126.

¹⁴ ESKANDER, S., *Britain's Policy in Southern Kurdistan: The Formation and the Termination of the First Kurdish Government, 1918-1919*, s. 157.

¹⁵ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 15-17.

¹⁶ O'LEARY, B.; SALIH, K., *The Denial, Resurrection, and Affirmation of Kurdistan*, s. 7 srov. GOMBÁR, E., *Moderní Irák*, s. 436.

založena Mahabadská republika, spravována Qází Muhammadem a Mustafou Barzáním, trvající však pouze rok.¹⁷ (Pro účely této práce je vhodné zmínit, že základy politických stran KDPI (Kurdská demokratická strana Íránu) a KDP (Kurdská demokratická strana) byly položeny právě v tomto období.¹⁸) Obzvláště v této době sehrála Pešmerga důležitou roli ve snaze dosáhnout svých cílů. Většina zdrojů uvádí, že termín Pešmerga se na pozadí moderních dějin začal používat právě v této době¹⁹, jiní uvádějí počátek roku 1960.²⁰

V roce 1947 byla Mahabadská republika napadena a zničena íránskou armádou, což vyústilo v oběšení Qázího Muhammada.²¹ Pešmerga se však nechtěla vzdát a dokázala se ubránit mnohem silnější íránské armádě. Když však začala mít irácká armáda zájem na zajištění Barzáního a začala mobilizovat své jednotky,²² uprchl Barzání po boku Pešmergy do Sovětského svazu, kde jim byl nabídnut azyl až do převratu roku 1958.²³

3.3 Hlavní role Pešmergy v moderních dějinách

3.3.1 Irácká revoluce 1958

Po převratu v roce 1958 se moci ujal Abd al-Karím Qásim, jenž v témže roce umožnil Barzánímu návrat do vlasti. Qásimův plán spočíval ve využití spolupráce Kurdů a Pešmergy ve snaze vyrovnat vztahy mezi Kurdy a Araby.²⁴ Byl si vědom značné kvality příslušníků Pešmergy a proto je použil na potlačení několika povstání, jež během jeho vlády propukla.²⁵ V roce 1959 potlačila Pešmerga nejen povstání arabských nacionalistů v Mosulu, kteří se cítili být zrazeni, neboť Irák měl podle nich být pouze arabský, ale také se jim podařilo porazit vojska šejcha Rašída.²⁶

V době Qásimovy vlády měli Kurdové mimořádné postavení, zastávali například vysoké pozice ve vládě²⁷ a dostalo se jim rovněž některých pozitivních změn, kupříkladu začlenění kurdského slunce na iráckou vlajku.²⁸

---

¹⁷ O'LEARY, B.; SALIH, K., *The Denial, Resurrection, and Affirmation of Kurdistan*, s. 7.

¹⁸ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 15-17.

¹⁹ VALI, A., *Kurds and the State in Iran*, s. 162.

²⁰ CHAPMAN, D., *The Security Forces of the Kurdistan Regional Government*, s. 38.

²¹ GOMBÁR, E., *Moderní Irák*, s. 436.

²² BARZANI, M., *Mustafa Barzani and the Kurdish Liberation Movement (1931-1961)*, s. 128.

²³ GOMBÁR, E., *Moderní Irák*, s. 436.

²⁴ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 18.

²⁵ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 304.

²⁶ BARZANI, M., *Mustafa Barzani and the Kurdish Liberation Movement (1931-1961)*, s. 215.

²⁷ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 18.

²⁸ IZADY, M., *The Kurds: a concise handbook*, s. 67.

Jak se již v dějinách Kurdů mnohokrát stalo a také ještě mnohokrát stane, z obav o narůstající vojenskou sílu Kurdů se relativně dobré vztahy s Qásimem začaly ochlazovat.²⁹ Trvale se vztahy zhoršily, když začal Qásim dodávat zbraně kmenům stojícím proti Barzánímu.³⁰ V roce 1960 navštívil Mustafa Barzání Moskvu, ve snaze získat pomoc, což však Sovětský svaz odmítl.³¹ Po návratu do rodného Barzánú v roce 1961, se oddíly Pešmerga daly opět do akce.³²

3.3.2 První kurdsko-irácká válka

60. léta jsou v novodobé historii Pešmergy druhým významným mezníkem, který jen potvrdil schopnost armády bojovat za svobodu lidu. Barzáního revolta proti bagdádské autoritě vyústila ve vzájemný spor, označující se v dějinách jako první kurdsko-irácká válka (trvající od 11. září 1961 až do březnového manifestu roku 1970).³³ Barzání rychle využil situace nesjednocených okolních kmenů a brzy ovládal většinu Kurdistánu,³⁴ ovšem ne celý. V samotné oblasti Kurdistánu vznikly tři odlišné typy armád. Kmeny zachovávající si tradiční boje, operující na severozápadě Kurdistánu, KDP v čele s Barzáním disponující ozbrojenou armádou Pešmerga v centrální oblasti a síly pod vedením KDP v čele s Ibráhímem Ahmadem a Džalálem Talabáním³⁵ ovládající jih.³⁶

Situace v Iráku se rovněž nevyvíjela podle Qásimových představ. Především politická strana Baas představovala silného nepřítele, neboť se již několikrát pokusila o převrat. Celonárodní krize roku 1962 se poté stala vhodnou příležitostí k jeho uskutečnění. Výsledkem byl atentát na Qásima, jehož smrt znamenala pro baasisty začátek jejich nadvlády.³⁷

První kurdsko-irácká válka byla ukončena na základě dohody o mírových podmínkách, zakotvených v manifestu, sepsaném 11. března 1970. Jedním z hlavních bodů smlouvy byl příslib autonomie v rámci státu. Ačkoliv tato smlouva pomohla ke složení zbraní, mnoho problémů a nevyřešených otázek zůstalo. Například město Kirkúk,

---

²⁹ GOMBÁR, E., Soudobý Irák, s. 472.

³⁰ O'BALLANCE, E., *The Kurdish Struggle 1920-94*, s. 39.

³¹ GOMBÁR, E., Soudobý Irák, s. 472.

³² McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 310.

³³ CHAPMAN, D., *The Security Forces of the Kurdistan Regional Government*, s. 64.

³⁴ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 310.

³⁵ Narozen v roce 1933, dřívější sympatizant KDP a Barzáního. Zhruba v roce 1964 názorový rozchod a dále již spolu s generálním tajemníkem strany Ibráhímem Ahmadem v čele druhého křídla KDP. viz. LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 19-20.

³⁶ SCHMIDT, D. A., *Journey Among Brave Men*, s. 61.

³⁷ GOMBÁR, E., Soudobý Irák, s. 471-472.

jehož status byl stále nejasný, snahy vlády podlomit vliv Barzáního podporováním jeho odpůrců, či otázka budoucího postavení Pešmergy.³⁸ Tyto důvody přispěly k postupnému rekrutování posil do Pešmergy, neboť možnost konfliktu v horizontu několika let se postupem času zdála být nevyhnutelná. Kurdské armádě se dostávalo zásob a zbraní zejména od Izraele a Íránu, pokoušejících se tím oslabit vládu baasisty Ahmada Hassana al-Bakra.³⁹ Nutno však dodat, že i Spojené státy představovaly v této době dodavatele zbraní a peněz.⁴⁰

3.3.3 Druhá kurdsko-irácká válka

Napětí mezi oběma stranami propuklo v dubnu 1974 ve válku trvající rok.⁴¹ Posledním impulzem k započetí bojů se stal požadavek Saddáma Husajna na uznání jeho vlastnoručně sepsaného Autonomního práva, které však zcela odporovalo dohodě sepsané o 4 roky dříve.⁴² I když Pešmerga vynaložila velké úsilí, veškeré kurdské naděje na vítězství byly o rok později pohřbeny pod tzv. Alžírskou dohodou mezi íránským šáhem a Saddámem Husajnem o vytyčení hranic v oblasti Šatt al-Arab, jež požadovala ukončení íránské podpory Kurdům.⁴³ Vzápětí zbraně a finanční pomoc přestala poskytovat i vláda Spojených států, jejichž podpora neměla za cíl pomoci Kurdům, ale ještě více oslabit Irák vnitrostátními boji a odvést jeho pozornost od Íránu.⁴⁴

Vůdci KDP uprchli, nicméně i po svém návratu neměli stále šanci na jakékoliv aktivity, neboť bylo vše přísně kontrolováno.⁴⁵ Pešmerga neměla nadále žádnou moc, mohla jen přihlížet zmatkům, přesídlování a ničení majetku.⁴⁶ Jelikož Barzání v exilu zůstal (až do své smrti roku 1979), vznikl prostor pro nové politické strany, usilující o hlavní postavení.⁴⁷ V témže roce došlo ke vzniku nové politické strany PUK (Vlastenecká unie Kurdistánu), vedené Džalálem Talabáním následovaným svými stoupenci.⁴⁸ V průběhu roku 1976 a 1977 proběhlo několik vzájemných střetů mezi KDP a PUK, což

---

³⁸ CHAPMAN, D., *The Security Forces of the Kurdistan Regional Government*, s. 74-75.

³⁹ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 330-331.

⁴⁰ JAWAD, S., *Iraq and the Kurdish Question 1958-1970*, s. 312.

⁴¹ CHAPMAN, S., *The Security Forces of the Kurdistan Regional Government*, s. 75.

⁴² YILDIZ, K., *The Future of Kurdistan: The Iraqi dilemma*, s. 17.

⁴³ BENGIO, O., *Autonomy in Kurdistan in Historical Perspective*, s. 174-175.

⁴⁴ BLUM, W., *Rogue State: A Guide to the World's Only Superpower*, s. 145.

⁴⁵ O'BALLANCE, E., *The Kurdish Struggle 1920-94*, s. 98-102.

⁴⁶ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 340.

⁴⁷ GOMBÁR, E., *Soudobý Irák*, s. 495.

⁴⁸ IZADY, M., *The Kurds: a concise handbook*, s. 214.

bylo vůbec poprvé, kdy Kurdové obrátili zbraně proti sobě. Tyto konflikty pokračovaly nadále nejen v 70. letech,⁴⁹ ale mají také dopad i na dnešní dění iráckého Kurdistanu.

3.3.4 Irácko-iránská válka

Po smrti Mustafy Barzáního se do čela KDP postavil jeho syn Masúd Barzání,⁵⁰ jenž hned o rok později vedl Pešmergu v irácko-iránské válce. Ta začala v září roku 1980 napadnutím Íránu Saddámem Husajnem, ve snaze dokázat si mocenskou převahu v regionu. Avšak podcenění „izolovaného“ Íránu pod vedením ajatolláha Chomejního se ukázalo býti velikou chybou.

Írán finančně podporoval KDP, přičemž na oplátku pomáhala Pešmerga potlačovat vzpoury protivládních iránských Kurdů strany KDPI.⁵¹ Talabání v čele strany PUK, podporované Sýrií a Libyí, naopak udržoval dobré vztahy s KDPI⁵² i s Bagdádem.⁵³ Po vzájemných roztržkách mezi samotnými kurdskými stranami v prvních letech války, se Kurdistan opět rozdělil na dva regiony, jak tomu bylo již dříve⁵⁴ a obě strany se dohodly na spolupráci, jež byla nejpatrnější na společné KDP-PUK operaci v Sulajmánii roku 1982.⁵⁵ Po několika událostech, jež zničily vztahy mezi Kurdy, se opět Pešmerga obou politických stran roku 1987 spojila proti Saddámu Husajnovi a zlepšila tak vyhlídky Pešmergy.⁵⁶

Veškeré šance na úspěch Pešmergy byly zničeny roku 1988, jež byl pro Irák v této válce klíčový. Saddámův režim nemohl dopustit jakéhokoliv rebelství Kurdů⁵⁷ a tak zinscenoval kampaň, jež je známá pod názvem Anfál. Kampaní byl pověřen Husajnov bratranec Alí Hasan al-Madžíd. Jeho působení mělo za následek ničení vesnic, popravy a nelidské zacházení v táborech. Ti, jenž příslušeli k silám Pešmerga, čelili navíc mnohem „mučivější“ smrti. Poslední tečkou bylo poté použití chemických zbraní na městečko Halabdža.⁵⁸

---

⁴⁹ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 344.

⁵⁰ GOMBÁR, E., *Soudobý Irák*, s. 495.

⁵¹ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 31.

⁵² McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 346-347.

⁵³ GOMBÁR, E., *Soudobý Irák*, s. 517.

⁵⁴ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 346-347.

⁵⁵ GUNTER, M., *The Kurdish Predicament in Iraq*, s. 230.

⁵⁶ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 352 srov. GOMBÁR, E., *Soudobý Irák*, s. 517.

⁵⁷ RADĚJ, T., *Írácké povstání v letech 2003-2009*, s. 37.

⁵⁸ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 35-38.

3.3.5 Situace 90. let

Přestože byly boje Pešmergy přerušeny operací Anfál, neutichly úplně.⁵⁹ V roce 1991 porazily Spojené státy Husajna usilujícího o získání Kuvajtu. Tvrdá porážka iráckého vůdce podpořila kurdské vzpoury proti režimu. Nicméně nedostatek podpory ze strany Spojených států umožnil Saddámovu režimu tvrdě zasáhnout, což mělo za následek více než milion kurdských uprchlíků. Na to již však USA po boku Velké Británie reagovala vytvořením bezletové zóny nad severním Irákem, s cílem poskytnout obyvatelům bezpečí. Tento krok vedl k vytvoření Kurdské regionální vlády a konečnému vymanění se z okupace irácké armády.⁶⁰

Dalo se však předpokládat, že ani vyhlášení do značné míry autonomního Iráku nepřinese do oblasti klid. Narůstání sporů mezi hlavními stranami vyvrcholilo roku 1995. Kurdistán se rozdělil na dvě oblasti vzhledem k působení KDP a PUK.⁶¹ KDP měla k dispozici 25 000 zástupců Pešmergy, na rozdíl od strany PUK s pouhými 12 000, jež však operovala s mnohem lepší vojenskou výzbrojí.⁶² Situace dostala nový rozměr, když do Kurdistánu vstoupila irácká vojska na pomoc Barzánímu. Sídlem KDP se stal Arbíl, mnoho členů PUK Pešmergy bylo zajato a Talabání uprchl do Íránu. Klid zbraní nastal až v září o tři roky později sepsáním Washingtonské dohody, stvrzené Barzáním i Talabáním.⁶³

Vznik skupiny al-Qáida a situace září roku 2001 se brzy dotknula i samotného iráckého Kurdistánu. Především Pešmerga strany PUK čelila militantní skupině Ansár al-Islám v čele s Mullou Krekarem podporované teroristickou sítí al-Qáida.⁶⁴ Přítomnost teroristické sítě v oblasti severního Iráku zapříčinila příchod agentů CIA. Jejich nasazení však nemělo za cíl pomoci bojovat proti Ansár al-Islám, ale získat co nejvíce informací o irácké vládě a armádě a proto byla spolupráce s Pešmergou pouze sporadická.⁶⁵

V březnu roku 2003 započala USA akci s názvem Irácká svoboda, řízenou z oblasti iráckého Kurdistánu a Kuvajtu.⁶⁶ Pešmerga jakožto jediná vnitrostátní síla, jež

---

⁵⁹ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 368.

⁶⁰ BENGIO, O., *Autonomy in Kurdistan in Historical Perspective*, s. 175.

⁶¹ McDOWALL, D., *A Modern History of the Kurds*, s. 386.

⁶² CORDESMAN, A., *Iran and Iraq: The Threat from the Northern Gulf*, s. 229-230.

⁶³ GOMBÁR, E., *Soudobý Irák*, s. 540.

⁶⁴ LAWRENCE, Q., *Invisible nation*, s. 112, 116.

⁶⁵ WOODWARD, B., *Plan of Attack*, s. 140, 336.

⁶⁶ BOUCHAL, M., *Irák*, s. 149.

mohla pomoci ve snaze svrhnoutí režimu,⁶⁷ byla hlavním spojencem USA v této válce.⁶⁸ Výsledkem bylo rozpuštění irácké armády, zbavení moci vládnoucí skupiny a ustanovení de facto demokratického státu.⁶⁹ Od této chvíle se již mohla Kurdská regionální vláda (KRG) soustředit na budování své země.⁷⁰

4 SOUČASNÁ SITUACE PEŠMERGY NA POZADÍ ISLÁMSKÉHO STÁTU

4.1 Současná pozice Pešmergy

Pešmerga je již od roku 1992 právně ustanovena a podřízena Kurdskému národnímu shromáždění, stejně tak jako jeho dvěma výkonným mocem, dále pak Kurdské regionální vládě a vedení ministerstva Pešmergy.⁷¹ Oddíly Pešmergy jsou rozděleny pod správu stran KDP (v čele s Masúdem Barzáním) a PUK (v čele s Džalálem Talabáním). Vojenská struktura je souborem pěti hlavních orgánů. V rámci strany KDP jde o Ministerstvo Pešmergy (Peshmerga Ministry), Velení armády Kurdistánu (the Kurdistan Army Command) a Zeravani (Jedná se o speciální vojenské složky, jejichž úkolem je chránit vládu a průmyslové vlastnictví a dále být oporou civilní policii a armádě.⁷² Zerevani je pod správou KDP a je od jednotek Pešmerga snadno rozeznatelná díky červeným baretům.⁷³), v rámci strany PUK se jedná o Generální velení jednotek Pešmerga (General Command of Kurdistan Peshmerga Forces) a Ministerstvo Pešmergy (Ministry of Peshmerga). I přes nezávislé fungování, jsou však obě křídla podřízena Prezidentské radě (viz. Příloha č. 3), s výjimkou spravování vlastního rozpočtu.⁷⁴ Až do roku 2014 byla armáda Pešmerga financována centrální vládou v Bagdádu, avšak po ukončení poskytování 17% finančních prostředků z iráckého rozpočtu se role ujala KRG.⁷⁵

Obecně platí, že k zapojení se do Pešmergy je zapotřebí vystudovat akademii. Zápis je možný po dovršení osmnácti let a doba studia jsou tři roky. Akademie umožňuje absolventům snazší nástup do oddílů a výhodou jim je také vyšší post a tím pádem i větší

---

⁶⁷ O'LEARY, B.; SALIH, K., *The Denial, Resurrection, and Affirmation of Kurdistan*, s. 31.

⁶⁸ GALBRAITH, P., *What Went Wrong*, s. 238.

⁶⁹ DODGE, T., *Iraq: from war to a new authoritarianisms*, s. 14.

⁷⁰ Brief History of The KRG, *Kurdistan Regional Government*.

⁷¹ EKLUND, K.; O'LEARY, B. a WILLIAMS, P., *Negotiating a Federation in Iraq*, s. 139.

⁷² Zeravani, *America Pink*.

⁷³ Informace získané na základě internetového rozhovoru s respondentem A, 20. 3. 2016.

⁷⁴ CHAPMAN, D., *The Security Forces of the Kurdistan Regional Government*, s. 112-116.

⁷⁵ KHALED, G., Abadi: Erbil should pay Peshmerga, not Baghdad, *Kurdistan* 24, 8. 2. 2016.

platové ohodnocení. Akademická příprava však není nezbytná, další možností je absolvování výcvikového kurzu.⁷⁶ Členy Pešmergy se mohou stát i ženy. Legendární bojovnicí Pešmerga byla bezesporu Asyřanka Margaret Džordž Šelo (Margaret George Shello), známá též jako Margaret Džordž Málík (Margaret George Malik). Stala se vzorem pro ostatní ženy a dodnes je její odkaz připomínán.⁷⁷ V současné době se ženy do služby hlásí nejen jako dobrovolnice, například přes dobrovolnický útvar Agri⁷⁸ nebo tzv. Ženský pluk Pešmerga (Female Peshmerga Regiment),⁷⁹ ale existují i vojenské akademie, dávající ženám větší šanci k připojení se do jednotek Pešmerga. Jednou z těchto akademií je vojenská akademie Zakho, jež v březnu letošního roku jako první umožnila 201 ženám absolvovat výcvik.⁸⁰

Není pochyb, že již od nepaměti hrála Pešmerga mimořádně důležitou roli v dějinách iráckých Kurdů. V této souvislosti se tedy nabízí mnoho otázek. Jak silně jsou oddíly Pešmerga vnímány lidmi? Jakým způsobem a do jaké míry je respektují? Odpověď je, dá se říci, jednoznačná, neboť úcta ke kurdské armádě je téměř všudypřítomná. Například na Den vlajek v roce 2014 se studenti a jejich učitelé, na výraz solidarity a respektu, rozhodli zaměnit obvykle nošené tradiční oblečení za uniformu Pešmergy.⁸¹ Další příkladem jsou sociální sítě, kde je možné najít mnoho článků a příspěvků týkajících se Pešmergy, či stránky založené pro vyjádření podpory. Rovněž množství písní, jejichž obsah je různým způsobem věnován bojovníkům Pešmergy, je důkazem jistého respektu (vzhledem k jejich počtu jednotlivé názvy či autory písní neuvádím). V souvislosti s hudbou stojí jistě za zmínku symfonie autora a dirigenta Dilšáda Sajída (Dilshad Said) s přímočarým názvem Pešmerga, jež dokonce ve spolupráci s Českým národním symfonickým orchestrem zazněla ve Smetanově síni pražského Obecního domu.⁸² Ukázkou uznání a podpory může být v neposlední řadě i výběr písně o bojovnicích Pešmerga, jež byla v arabské soutěži Arab Idol představena kurdským soutěžícím v době bojů s Islámským státem.⁸³

---

⁷⁶ Informace získané na základě internetového rozhovoru s respondentem B, E, 21. 3. 2016.

⁷⁷ BELL, J.; ZADA, J., Margaret George, Bandita, *Al-Bab*, 19. 10. 2009.

⁷⁸ New unit of female Peshmerga volunteers trained for battle, *Rudaw*, 16. 2. 2016.

⁷⁹ KRG halts recruiting of female Peshmerga, *Rudaw*, 22. 6. 2015.

⁸⁰ Barzani tells graduating Peshmerga women that the world is 'proud', *Rudaw*, 30. 3. 2016.

⁸¹ On Flag Day, Kurds show solidarity with Peshmerga, *Rudaw*, 17. 12. 2014.

⁸² Dilshad said Peshmerga - دلشاد سعيد - پیشمەرگه, *Youtube*, 5. 8. 2015.

⁸³ Arab Idol- Amar Al-kufi _ اشوفك وين يامهاجر _ البشمركة _ عرب ايدول Amar Al-kufi Peshmerga, *Youtube*, 5. 12. 2014.

4.2 Hlavní střety Pešmergy s Islámským státem

Klíčových okamžiků pro příslušníky Pešmergy v boji proti ISIS bylo od roku 2014 několik. Cílem následujících kapitol, řazených chronologicky dle participace kurdských ozbrojených sil, bude nastínit nejdůležitější střety s bojovníky samozvaného Islámského státu, jež se udály do března roku 2016.

4.2.1. Mosul

Irácké město Mosul bylo za posledních 10 let obléháno téměř nepřetržitě. Jeho dobytí Islámským státem v červnu roku 2014 je tak možné chápat jako vyvrcholení několikaletých nekončících bojů mezi iráckou vládou a jejich odpůrců v podobě několika militantních skupin.⁸⁴ Vše začalo obléháním bojovníky Islámského státu 6. června a již během pěti dnů jim padla do rukou nejen část města, ale také velké množství zbraní, jež za sebou zanechala prchající irácká armáda.⁸⁵ Jelikož je část Mosulu vnímána iráckými Kurdy jako součást jejich území a město je dnes rozděleno mezi správu Iráku a KRG,⁸⁶ bylo rozhodnutí k zapojení kurdské Pešmergy do boje proti IS (Islámský stát) jednoznačné.

Jedna z prvních vojenských akcí Pešmergy měla za cíl opětovné získání Mosulské přehrady, nad níž ztratila na počátku srpna 2014 kontrolu. Avšak za pomoci Spojených států⁸⁷ se ještě tentýž měsíc podařilo přehradu získat zpět⁸⁸ a zamezit tak IS v jejím zneužití v případné snaze o upevnění moci.⁸⁹

Po znovudobytí přehrady, bylo plánem Pešmergy získat kontrolu nad co největší oblastí Mosulu. Stejný cíl měla i irácká armáda, která v lednu 2015 začala s pomocí USA plánovat vojenský zásah.⁹⁰ Nicméně jejich plány na dobytí města byly o rok odloženy poté, co se prvořadým cílem stalo zmocnění se města Ramadí okupovaného bojovníky Islámského státu.⁹¹ Jelikož Irák vojenský zásah odložil, Pešmerga se v tu chvíli stala

---

⁸⁴ AL-ATRAQCHI, F., Did Iraq government's neglect lead to Mosul's downfall?, *Al-Jazeera*, 11. 6. 2014.

⁸⁵ CROWCROFT, O., Isis: A year since Mosul fell Islamic State's hold on Iraq's second city is stronger than ever, *International Business Times*, 5. 6. 2015.

⁸⁶ Mosul: a diverse city rich in history, *Daily Mail*.

⁸⁷ Kurdish forces take parts of Mosul dam from Isis fighters, *The Guardian*, 17. 8. 2014.

⁸⁸ Iraq crisis: Mosul dam retaken from IS, *BBC News*, 19. 8. 2014.

⁸⁹ MALER, S., U.S. says conducts air strikes in Iraq near Arbil and Mosul dam, *Reuters*, 16. 8. 2014.

⁹⁰ BARNES, J., U.S., Iraq Prepare Offensive to Retake Mosul From Islamic State, *The Wall Street Journal*, 22. 1. 2015.

⁹¹ MULLEN, J.; ELBAGIR, N., After retaking most of Ramadi from ISIS, Iraq sets sights on Mosul, *CNN*, 30. 12. 2015.

jediným aktérem. I když se Kurdům ještě téhož měsíce podařilo dostat pod kontrolu strategická místa v blízkosti Mosulu, konečné osvobození bylo zatím v nedohlednu.⁹² Téměř po roce nespočetných vzájemných potyček, informoval v říjnu 2015 vedoucí představitel Pešmergy o dalším chystaném zásahu, jenž byl nezbytný k oslabení moci IS, používajíc nadále město jako centrum svého působení.⁹³ K žádným významným změnám během zásahu však od té doby nedošlo, problém je aktuální i nadále a v současné době se navíc objevují zprávy, zpochybňující možnou výhru nad IS ještě v letošním roce.⁹⁴

4.2.2 Kobani

Obsazení kurdského města Kobani Islámským státem v září 2014⁹⁵ přimělo Pešmergu zasáhnout i na území Sýrie a již o měsíc později byly na hlavních válečných frontách rozmístěny její oddíly,⁹⁶ aby tak posílily bojovníky YPG (Lidové obranné jednotky) v neutichajících pouličních bojích.⁹⁷ Výsledkem spolupráce kurdských vojenských jednotek bylo získání kontroly nad devadesáti procenty města⁹⁸ a postupný odsun irácké Pešmergy z oblasti, definitivně ukončený koncem dubna 2015.⁹⁹

4.2.3 Sindžár

Kurdské město Sindžár, ležící poblíž syrských hranic, se stalo terčem Islámského státu v srpnu 2014. Důvodem byla zřejmě nejen strategická poloha města, přes které procházela jeho hlavní dopravní a zásobovací síť, ale rovněž mu byla trnem v oku přítomnost především Jezidů a asyrských menšin.¹⁰⁰ Většina Jezidů našla útočiště v Sindžárských horách, někteří však zemřeli pod rukama IS.¹⁰¹ Pešmerga, jež byla v danou chvíli v oblasti přítomna, byla nečekaným vpádem IS ochromena a i přes veškeré snahy nedokázala převaze konkurovat a byla nucena uprchnout.¹⁰² To jí bylo následně vyčítáno a sám Masúd Barzání, jakožto prezident i vrchní velitel Pešmergy, obvinil

---

⁹² KNIGHTS, M., The liberation of Mosul will have to wait, *Al-Jazeera*, 28. 1. 2015.

⁹³ Official: Peshmerga to take part in battle for Mosul, *Rudaw*, 21. 10. 2015.

⁹⁴ COLES, I., Offensive against Islamic State in Mosul unlikely in 2016: Iraqi Kurdish deputy PM, *Reuters*, 16. 1. 2016.

⁹⁵ Battle for Kobane: Key events, *BBC News*, 25. 6. 2015.

⁹⁶ More than 20 vehicles enter the city of Kobani, *Syrian Observatory for Human Rights*, 31. 10. 2014.

⁹⁷ Peshmerga commander: ISIS degraded in Kobane but gains are slow, *Rudaw*, 21. 11. 2014.

⁹⁸ Kobani 90 Percent Free From ISIS Militants, Peshmerga Forces Report, *Sputnik News*, 25. 1. 2015.

⁹⁹ Last Peshmerga forces leave Kobani, *Trend News*, 29. 4. 2015.

¹⁰⁰ MUIR, J., Battle for Sinjar: IS-held town in Iraq 'liberated', *BBC News*, 13. 11. 2015.

¹⁰¹ LISTER, T., Dehydration or massacre: Thousands caught in ISIS chokehold, *CNN*, 12. 8. 2014.

¹⁰² COLES, I., Outgunned and untested for years, Kurdish peshmerga struggle, *Reuters*, 13. 8. 2014.

příslušníky armády z nesplnění povinnosti bránit zemi a její občany a odvolal všechny zodpovědné osoby.¹⁰³

Po roce nekončících konfrontací IS s Pešmergou, přislíbil Masúd Barzání Jezídům návrat do Sindžáru,¹⁰⁴ jenž začal získávat jasnějších obrysů spolu se započatím operace s názvem "Zuřící Melek Taus" (jak ve své knize uvádí profesor Kropáček, je postava Melek Taus v náboženství Jezídů hlavním symbolem a uctívání¹⁰⁵) v listopadu 2015.¹⁰⁶ Město bylo úspěšně dobyto a následná ofenziva v prosinci s pomocí Spojených států, PKK (Strana kurdských pracujících), YPG a YPJ (Ženské obranné jednotky) jen stvrdila porážku IS.¹⁰⁷

Množství vojenských posil, které se boje o Sindžár zasloužily, zapříčinilo růst konfliktů mezi zúčastněnými stranami. Internetový zpravodaj *Êzîdî Press* během listopadové ofenzivy informoval, že Masúd Barzání popřel jakoukoliv zásluhu jiných sil než Pešmergy. Narážel tím především na tureckou stranu PKK,¹⁰⁸ sídlící v horách Qandíl. Také její přidružené syrské organizace, jež pomáhaly se záchranou a evakuací Jezídů a s výcvikem jezídských vojáků,¹⁰⁹ stejně tak jako přítomnost strany KCK (Skupina kurdských komunit), se staly kurdské vládě trnem v oku. Následovalo několik výměn názorů, přičemž postoj vládnoucí strany KDP byl vždy rozhodně odmítavý a požadující okamžité stáhnutí cizích vojenských složek ze své země.¹¹⁰ Další rozpory postupně narůstaly i mezi KDP Pešmergou a Jezidy, kteří nejen že ztratili v bojovníky Pešmergy víru, ale navíc je podezřívali z podporování muslimských Kurdů, kteří údajně spolupracovali s IS.¹¹¹ Do kolotoče dohadů se nakonec přidala i centrální vláda Iráku, jež také požadovala plnohodnotného uznání své participace na osvobození Sindžáru.¹¹²

---

¹⁰³ Kurdistan's Barzani slams Peshmerga leaders in Sinjar and subject them to investigation, *Ekurd Daily*, 16. 8. 2014.

¹⁰⁴ Barzani vows Yazidis will return home to Sinjar, *NRT*, 4. 8. 2015.

¹⁰⁵ KROPÁČEK, L., *Duchovní cesty islámu*, s. 200.

¹⁰⁶ Massoud Barzani supervises Shingal operation, *Kurdpress*, 12. 11. 2015.

¹⁰⁷ Multiple kurdish forces take part in battle to retake Sinjar town, *NRT*, 4 months ago.

¹⁰⁸ Barzani: "Only the Peshmerga have liberated Shingal, no other force has been involved", *Êzîdî Press*, 13. 11. 2015.

¹⁰⁹ Multiple kurdish forces take part in battle to retake Sinjar town, *NRT*, 4 months ago.

¹¹⁰ KCK: we are not guests in Kurdistan, *NRT*, 8 months ago.

¹¹¹ Clashes erupted between Yazidi fighters and KDP Peshmerga in Iraq's Sinjar, *Ekurd Daily*, 26. 11. 2015.

¹¹² Abadi says Iraq's flag should be raised in Sinjar, *NRT*, 4 months ago.

4.3 Zahraniční podpora Pešmergy

Situace, ve které se irácký Kurdistan kvůli Islámskému státu ocitl, podnítila mnoho států k pomoci nedostatečně vyzbrojené armádě Pešmerga. Pomoci se armádě dostalo nejen v podobě materiální, ale i v podobě vojenského výcviku Pešmergy zahraničními vojenskými poradci.¹¹³

Největší podpora přicházela ze strany Německa, které se zasloužilo o kvalitní výcvik Pešmergy a rovněž poskytlo velké množství zbraní.¹¹⁴ Dalším zahraničním státem podporujícím Pešmergu oběma způsoby byla Itálie,¹¹⁵ a Velká Británie.¹¹⁶ Neméně důležitá byla i pomoc České republiky, jež dodala zejména ruční zbraně, granáty a náboje.¹¹⁷ Za zmínku dále stojí příchod oddílů iránské strany KDPI, odhodlaných bránit a stabilizovat zemi.¹¹⁸ Samotný Írán k boji proti Islámskému státu přispěl výzbrojí, objevilo se však mnoho pochybností o pravém záměru jeho podpory, neboť dle některých Kurdů bylo cílem Íránu pouze upevnění své pozice v regionu. Pravdou však zůstává, že Írán jako jeden z prvních reagoval na prosby iráckého Kurdistanu o vojenskou pomoc.¹¹⁹ Na závěr je třeba zmínit Albánii, Kanadu Chorvatsko, Francii a Dánsko, neboť i tyto státy se přidaly ke snaze vyzbrojit Pešmergu.¹²⁰

Snad nejvíce diskutovaný byl postoj USA k vyzbrojení kurdské armády. Nejspíše obavy o možné získání nezávislosti Kurdistanu, ke které by využitím nabyté vojenské síly mohlo v budoucnu dojít,¹²¹ způsobily oddalování dodávky vojenského vybavení.¹²² To bylo nakonec posláno, avšak ne přímo do rukou Pešmergy. USA učinila rozhodnutí posílat veškeré materiály skrze centrální vládu v Bagdádu, argumentujíc přitom právním požadavkem korespondujícím s americkým zákonem. Vzniklá situace umožnila ústřední vládě řídit následnou distribuci do Kurdistanu, a jelikož se Irák obával (a stále obává), že

---

¹¹³ BERMAN, L., The Status of Western Military Aid to Kurdish Peshmerga Forces, *Jerusalem Center for Public Affairs*, 11. 5. 2015.

¹¹⁴ German defence minister pledges more military aid to the Peshmerga, *Rudaw*, 15. 12. 2015.

¹¹⁵ Italy will continue providing military aid for Peshmerga, *Kurdpress*, 13. 1. 2016.

¹¹⁶ British soldiers are training peshmerga forces in Iraq, says MoD, *The Guardian*, 12. 10. 2014.

¹¹⁷ Czech Republic to supply more rifles, ammunition for Peshmerga, *Rudaw*, 25. 1. 2016.

¹¹⁸ Iranian Kurdish Parties Support Peshmerga With Fighters, *Rudaw*, 12. 8. 2014.

¹¹⁹ COLLARD, R., The Enemy of My Enemy: Iran Arms Kurds in Fight Against ISIS, *Time*, 27. 8. 2014.

¹²⁰ AL-SARAIL, A., Will arming peshmerga tip balance of power in Iraq?, *Al-Monitor*, 8. 10. 2014.

¹²¹ BERMAN, L., The Status of Western Military Aid to Kurdish Peshmerga Forces, *Jerusalem Center for Public Affairs*, 11. 5. 2015.

¹²² KNIGHTS, M., US support to peshmerga: Too little, too late?, *Al-Jazeera*, 29. 3. 2015.

by se posílené jednotky Pešmergy mohly příště otočit proti němu samotnému, stoupala jeho neochota předávat dodávky do rukou jednotkám Pešmerga.¹²³

Příchod zahraničních bojovníků, přicházejících s cílem bojovat po boku kurdské armády proti IS, byl dalším typem mezinárodní pomoci. Mnoho dobrovolníků, především z USA a Velké Británie, vyjádřilo svou podporu Kurdistánu aktivní spoluprací s Pešmergou a zapojením se do boje.¹²⁴ Pomoci jim k tomu mohl, mimo jiné, například přihlašovací formulář na internetových stránkách *International Peshmerga Volunteers* (viz. Příloha č. 4), založených roku 2014.¹²⁵ Postoj samotné Pešmergy však nebyl nijak pozitivní. Přestože část dobrovolníků představovala veterány z afghánské či irácké války, mnoho z nich nemělo naopak zkušenosti žádné. Z tohoto důvodu nebylo nově příchozím vojákům umožněno bojovat na hlavních válečných frontách.¹²⁶ Ačkoliv v současné době odmítají hlavní představitelé Pešmergy vpustit nově příchozí, argumentujíc přitom neschopností o zajištění jejich bezpečnosti, několik z nich dle dostupných informací stále bojuje poblíž města Kirkúk pod vedením jednotek PUK.¹²⁷

Přísun zahraniční podpory měl dopad na opětovné rozpoutání již mnohaletých sporů mezi hlavními stranami KDP a PUK. Představitelé PUK byli rozhořčeni nedostatečným zásobováním zbraní ze Západu, neboť většinu jich zadržela vládnoucí strana KDP. To by v budoucnu v případném ozbrojeném souboji za přítomnosti jednotek Pešmerga obou politických stran, kterého se mnoho Kurdů obává, mohlo PUK znevýhodnit. Z tohoto důvodu započala strana PUK s rozvíjením vzájemných vztahů s Íránem a stranou PKK, které by jí mohly být v případě potřeby ku prospěchu.¹²⁸ Bezpochyby je tedy nutno možnému sporu politických stran včas předejít a jedním z prvních kroků by mohlo být sjednocení Pešmergy, o které se již dlouho usiluje. Avšak vzhledem k tomu, že soupeření obou stran trvá již od nepaměti, je výsledek zatím v nedohlednu.¹²⁹

---

¹²³ SAEED, Y., US: no direct arms deliveries to Iraqi Kurds, *Rudaw*, 10. 2. 2015.

¹²⁴ HALL, J., Meet the Peshmerga's International Brigade: From IT workers to ex-soldiers, the men from the West teaming up with Kurdish forces to fight ISIS, *Daily Mail*, 21. 4. 2015.

¹²⁵ International Peshmerga Volunteers Form, *International Peshmerga Volunteers*.

¹²⁶ OTTEN, C., War with Isis: The 'international brigade' of foreign fighters joining up to help Kurdish Peshmerga tackle Islamists, *Independent*, 6. 7. 2015.

¹²⁷ MacDIARMID, C., Peshmerga frown on foreign volunteers, *Rudaw*, 16. 2. 2015.

¹²⁸ AL-SARAIL, A., Will arming peshmerga tip balance of power in Iraq?, *Al-Monitor*, 8. 10. 2014.

¹²⁹ MacDIARMID, C., Experts: Peshmerga need vision for unification, *Rudaw*, 11. 5. 2015.

5 SOUČASNÁ SITUACE IRÁCKÉHO KURDISTÁNU

V současné době se irácký Kurdistan potýká s mnoha problémy. Kořeny některých z nich sahají již do minulosti, avšak mnoho jich je odrazem přítomnosti Islámského státu v oblasti. Rovněž otázka statusu nezávislého Kurdistanu stále nemá jasnou odpověď.

Souhrn událostí roku 2014 negativně ovlivnil ekonomickou situaci Kurdistanu. Vzhledem k politickým neshodám centrální vlády Bagdádu, byla většina podílu z federálního rozpočtu určeného pro KRG zadržena a posléze uvolněn jen zlomek z příslibených finančních prostředků. Rovněž příchod vnitřně vysídlených osob z Iráku finanční situaci neulehčil a následný vpád Islámského státu dočasně pohřbil vyhlídky na změnu.¹³⁰

5.1 Důsledek neshod s Bagdádem

Od počátku roku 2014 přestala vláda Iráku poskytovat Kurdistanu finanční prostředky,¹³¹ aby tak zabránila v jeho vlastním vývozu ropy, na který si činil nárok.¹³² Důvodem k vlastnímu spravování obchodu s ropou bylo nedodržení společné dohody uvádějící, že část příjmů z ropy, kterou irácký Kurdistan do Iráku dodával, by mu měla být pravidelně z centrální vlády v Bagdádu posílána. To však nebylo vždy dodržováno, a proto přistoupil kurdský region postupem času k vlastnímu nezávislému vývozu přes Turecko (viz. Příloha č. 5).¹³³ I přes útoky na ropovod na jihovýchodě Turecka koncem roku 2015¹³⁴ stále odmítala KRG posílat ropu do Bagdádu a dát tak Iráku opět možnost kontrolovat ropné příjmy.¹³⁵ Situace se totiž zpočátku zdála být nadějná, avšak následná krize, jež vyvrcholila spolu s prudkým poklesem ceny ropy, přivedla Kurdistan během chvíle téměř na pokraj vládního bankrotu, neboť pro něj její prodej představoval hlavní finanční příjem. Vzhledem k tomu, že stav, ve kterém se oblast v tomto okamžiku nacházela, se silně dotýkal i centrální irácké vlády fungující na stejném principu,¹³⁶

---

¹³⁰ WORLD BANK, *The Kurdistan Region of Iraq: Assessing The Economic and Social Impact of the Syrian Conflict and Isis*, s. 29.

¹³¹ Iraqi Kurds' protests over economic crisis turn violent, *Al-Jazeera*, 8. 10. 2015.

¹³² President Barzani: Cutting Budget Equals 'Declaration of War' by Baghdad, *Rudaw*, 26. 2. 2014.

¹³³ ZAMAN, A., Is the KRG heading for bankruptcy?, *Al-Monitor*, 20. 1. 2016.

¹³⁴ KRG stopped oil export to Ceyhan due to attack on pipeline in southeastern Turkey, *NRT*, 6 months ago.

¹³⁵ Erbil won't give Baghdad control over the region's oil again, KRG PM says, *NRT*, 4 months ago.

¹³⁶ ZAMAN, A., Is the KRG heading for bankruptcy?, *Al-Monitor*, 20. 1. 2016.

započala v únoru 2016 jednání obou vlád o možném řešení. Irácký premiér Hajdar al-Abadí přislíbil kurdské vládě zajistit finanční zdroje k vyplacení veřejných zaměstnanců,¹³⁷ stejně tak jako jednotek Pešmergy (v souvislosti s ukončením financování Pešmergy je často zdůrazňováno porušení zákona irácké ústavy, která přesně vymezuje povinnost federální vlády financovat obranné složky země¹³⁸), a vydat 17% ze státního rozpočtu, avšak pouze za předpokladu, že KRG obnoví prodej své ropy skrze Bagdád.¹³⁹ K této dohodě se kurdská vláda vyjádřila souhlasně a oznámila, že je připravena posílat veškerou ropu Bagdádu.¹⁴⁰

5.2 Finanční krize

Vzhledem k nelehké finanční situaci, se kterou se Kurdistan potýká, by se měla vláda snažit o co nejrychlejší nastolení pořádku a být svému lidu oporou. Místo toho však sama trpí silnou korupcí, pramenící zejména z upnutí se na ropu jakožto hlavní vládní příjem, čímž ještě více prohlubuje již dost závažné finanční problémy. Závislost na prodeji ropy navíc způsobuje stagnaci rozvoje ostatních sektorů a ničí i lokální výrobu na úkor levnějšího dovozu.¹⁴¹ Tématem korupce se spolu s tlakem veřejnosti na transparentnost týkající se financí a politiky,¹⁴² začal v současné době zabývat prezident Barzání, jenž přislíbil svou pomoc s koordinací kurdského protikorupčního boje.¹⁴³

Tímto se dostáváme k jednomu z nejvíce diskutovaných témat a momentálně největšímu společenskému problému současnosti. Již od léta roku 2015 není kurdská vláda schopna zajistit svým zaměstnancům včasnou výplatu mzdy. Krize vyvrcholila v říjnu spolu s četnými demonstracemi v Sulajmánii, jichž se ze začátku zúčastnili především učitelé. Přestože jim byla v říjnu vyplacena jedna měsíční výplata, měla stávka podle jejich slov pokračovat až do doby obdržení zbytku nevyplacených výplat.¹⁴⁴ O několik dní později reagovala vláda příslibem splacení veškerých svých dluhů vůči zaměstnancům,¹⁴⁵ avšak neustávající protesty jednoznačně symbolizují nedodržení

---

¹³⁷ Baghdad would pay KRG salaries for oil, Abadi says, *NRT*, 1 month ago.

¹³⁸ KHALED, G., Abadi: Erbil should pay Peshmerga, not Baghdad, *Kurdistan 24*, 8. 2. 2016.

¹³⁹ Iraqi PM: if Kurds want budget share they must sell oil through Baghdad, *Rudaw*, 20. 2. 2016.

¹⁴⁰ KRG ready to resume oil exports to Baghdad, *NRT*, 2 months ago.

¹⁴¹ OMER, A., Corruption and the KRG's oil sector, *NRT*, 29. 1. 2016.

¹⁴² DEVI, S., Kurdish anti-corruption lawmaker pushes for greater transparency in oil sector, *Rudaw*, 13. 11. 2014.

¹⁴³ SHAKHAWAN, G.; DOLAMARI, M., Barzani helps anti-corruption committee, *Kurdistan 24*, 5. 3. 2016.

¹⁴⁴ MacDIARMID, C., Salary delays drive teachers from Kurdistan, *Rudaw*, 14. 10. 2015.

¹⁴⁵ KRG says delayed salaries to be paid this month, *Rudaw*, 20. 10. 2015.

tohoto slibu. Další velká vlna protestujících se v lednu letošního roku přesunula do hlavního města¹⁴⁶ a o den později opět do okolí Sulajmánie, kde však měly demonstrace podobu hořících pneumatik a demonstrantů házejících kameny na několik místních úřadů.¹⁴⁷ Rovněž dopravní policie v Sulajmánii se zapojila do protestů, požadujíc vyplacení mzdy v plné míře a zároveň její navýšení v příštích měsících.¹⁴⁸ Problém zpoždění výplat se přímo týká i jednotek Pešmerga, jejichž plat je obecně velmi nízký. Dle zpravodaje *Al-Monitor* je jejich plat dokonce dvakrát nižší než plat příslušníků irácké armády a mnoho bojovníků Pešmergy je závislých na vedlejších příjmech. Přesto se však Pešmerga nevzdává a pokračování v boji s Islámským státem považuje za morální povinnost bránit svou zem a její obyvatele.¹⁴⁹

Jelikož nejsou dle mého názoru informace o současném systému poskytování platů dostačující a aktuální, přistoupila jsem k formě vlastního průzkumu. Na základě získaných odpovědí bylo tedy možné výše uvedené informace doplnit a shrnout. Pět měsíční dluh vlády vůči zaměstnancům, oddílům Pešmerga a speciálním jednotkám, jak média uvádějí, se netýká naprosté většiny z nich. Existují mnohé rozdíly, které jsou velmi individuální, neboť někteří neobdrželi výplatu za jeden měsíc, zatímco jiní naopak za tři měsíce atp. Obecně lze říci, že se tyto rozdíly odvíjejí od pracovní pozice. Přestože od začátku letošního roku získávají výplatu všichni bez rozdílu, došlo v systému k mnohým změnám. Výše platů byla ve většině případech snížena (viz. Příloha č. 6) a zaměstnanci nyní dostávají jen část takto snížené výplaty, konkrétně 40% (i zde jsou však rozdíly, neboť se změna platů netýká armády Pešmerga a speciální jednotek Asajiš (Asayish), Parastin a Dazgaj Zanjari (Dazgay Zanyari)).¹⁵⁰

5.3 Vnitrostranické problémy

O problémech mezi hlavními stranami KDP a PUK bylo již mnoho řečeno. Jejich vzájemné vztahy se v současné době stále více vyostřují a rozdělují tak zemi dle sfér jejich vlivů. Dvě skupiny Pešmerga, každá pod záštitou jiné politické strany či rozdělení výkonných a obchodních podniků,¹⁵¹ to je jen několik skutečností, jež jsou výsledkem

---

¹⁴⁶ Teachers in Iraqi Kurdistan reject half payment of salaries, *Ekurd Daily*, 19. 1. 2016.

¹⁴⁷ Anti-govt demonstrations renewed in Iraqi Kurdistan, *Ekurd Daily*, 20. 1. 2016.

¹⁴⁸ Traffic police protest in Sulaimani, *NRT*, 1 month ago.

¹⁴⁹ STOTER, B., Kurdish fighters struggle to pay bills, *Al-Monitor*, 24. 8. 2015.

¹⁵⁰ Informace získané na základě internetového rozhovoru s respondentem C, 21. 3. 2016.

¹⁵¹ KHURSHID, S., What favors dictatorship in the Kurdistan Region?, *NRT*, 16. 9. 2015.

stavu, ve kterém se nyní oblast nachází. Avšak pouze vpád IS a nedostatek finančních prostředků, nelze považovat za jediné důvody vnitrostranických problémů. Podnětem se například v minulém roce stalo prodloužení prezidentského období Barzáního o dva roky,¹⁵² což okamžitě podnítilo ostatní politické strany zahájit jednání projednávající Barzáního status. Do jednání se zapojily nejznámější strany, Hnutí za změnu (Gorran), PUK a dvě islámské strany, nicméně velmi rychle zjistili, že politika KDP bohužel nedává prostor k dohodám.¹⁵³

Bylo by však chybou domnívat se, že neshody panují jen mezi hlavními politickými stranami. Do popředí se dostává především strana Gorran, založená roku 2009. Poté, co uspěla v parlamentních volbách, hraje v politice důležitou roli a momentálně má hned po KDP a PUK nejvyšší počet křesel v parlamentu. Právě strana Gorran by mohla v budoucnu velmi ovlivnit politické dění Kurdistánu, přičemž analytici uvádějí dva možné scénáře. V závislosti na probíhajících schůzkách je možné, že se KDP s PUK spojí s cílem odstranit stranu Gorran ze scény. Nabízí se ovšem také možnost spojení strany Gorran se dvěma islámskými politickými stranami KIU (Islámská unie Kurdistánu), KIG (Islámské hnutí Kurdistánu) a případně i s PUK snažících se o ukončení nadvlády KDP.¹⁵⁴

6 CESTA K VYHLÁŠENÍ NEZÁVISLÉHO STÁTU

Již v historii jsme se setkali s mnoha státoprávními snahami, nejprve o stát pro celé kurdské etnikum, později se snahy Kurdů zúžily na vytvoření kurdského státu v rámci jednotlivých států. Oproti ostatním Kurdům měli iráčtí Kurdové ke svému snu o něco blíže. Po válce v Zálivu získali de facto autonomii, která nabyla jasnější podoby po svržení moci Saddáma Husajna v roce 2003. Přesto však nebyla společnost s tímto stavem spokojena a dále se snažila dosáhnout svého dlouhodobého cíle na získání vlastního státu. Například v červenci roku 2003 bylo v Sulajmáníi založeno Kurdské hnutí za referendum (Kurdish Referendum Movement), které o rok později, na základě množství podpisů obyvatel podporujících myšlenku autonomie, shromáždilo a předložilo Organizaci spojených národů petici požadující uskutečnění oficiálního referenda ohledně budoucího statusu Kurdistánu. Ačkoliv tato petice jasně reflektovala přání obyvatel vymanit se z područí státu Irák, nepřinesla žádné konkrétní stanovisko ani přibližné časové udání

---

¹⁵² KDP wants Massoud Barzani as Kurdistan president for two more years, *Ekurd Daily*, 28. 7. 2015.

¹⁵³ SHAMSULDDIN, S., The Deadlock: KDP's one-way policy, *NRT*, 30. 8. 2015.

¹⁵⁴ KAMAL, M., The Kurdistan region's political crisis and hope for solutions, *NRT*, 3 months ago.

možného lidového hlasování.¹⁵⁵ Ani nová irácká ústava roku 2005, která již plně uznala Kurdistan jako autonomní oblast Iráku¹⁵⁶ a přislíbila sedmnácti procentní podíl z iráckého rozpočtu, nepřinesla regionu žádné významné pozitivní změny.¹⁵⁷

6.1 Vliv Islámského státu

Dalo by se říci, že se situace před rokem 2014 zdála být nadějná. Stále sice existovaly jisté problémy a slabiny, na kterých bylo nutno zapracovat, avšak stále častěji byly z vlády slyšet nadějně plány dávající lidem víru v lepší zítřky. Vše se však změnilo spolu s rozšířením vlivu Islámského státu do bezprostřední blízkosti s hranicemi Kurdistanu, což pro Kurdy znamenalo okamžité zapojení se do boje a obrany své země.¹⁵⁸ Zpočátku dokázaly kurdské jednotky Pešmerga situace využít ve svůj prospěch, přičemž jedním z úspěchů bylo dobytí města Kirkúk.¹⁵⁹ Obsazením doposud sporného území rozšířily svůj vliv o další oblast a zároveň získaly město bohaté na ropu, jejíž prodej by mohl v budoucnu usnadnit vlastní financování státu. Nicméně s narůstající hrozbou ze strany extremistů se otázka budoucího statusu země posunula do pozadí. Nevymizela však úplně. Přestože se představitel strany PUK Džalál Talabání náhle vzniklé situace zalekl a raději přešel k názoru zachovat Kurdistan ve stejné podobě, Masúd Barzání byl stále odhodlán dostát svým dosavadním záměrům, k jejichž naplnění by bezesporu podpora okolních států, stejně tak jako světových mocností, velmi pomohla.¹⁶⁰ Následující odstavce se zabývají postojem klíčových států, které mají na budoucnost Kurdistanu silný vliv.

6.2 Postoj Izraele

Vztahy Izraele a iráckého Kurdistanu jsou již od šedesátých let minulého století velmi vřelé a to nejen z vojenského hlediska, ale zároveň i v oblasti vzájemného obchodu. Příslušnost k jinému než arabskému etniku lze vnímat za prvotní důvod sympatie ze

---

¹⁵⁵ SODERBERG, N.; PHILLIPS, D., *Task force report: State-Building in Iraqi Kurdistan*, s. 15.

¹⁵⁶ Iraqi Kurdistan profile, *BBC News*, 5. 2. 2016.

¹⁵⁷ LYNCH, H., Is 2016 the Kurdish goodbye to Iraq?, *Rudaw*, 8. 1. 2016.

¹⁵⁸ Informace získané na základě internetového rozhovoru s respondentem D, 24. 3. 2016.

¹⁵⁹ Just how close is Islamic States' defeat and Kurdish Independence?, *Rudaw*, 23. 12. 2015.

¹⁶⁰ Prospects for Kurdish Independence, *Global Risk Advisors*, 2. 9. 2014.

strany Izraele. Navíc je na Kurdy nahlíženo jako na houževnatý národ, který podobně jako v minulosti Izraelci, bojuje za svá práva postrádajíc přitom zásadní podpory.¹⁶¹

I když bylo zřejmé jisté spojenectví obou zemí, nebylo po dlouhou dobu veřejně známo do jaké míry a jakého charakteru vzájemné vztahy jsou. Až v souvislosti s konfrontací Islámského státu s Pešmergou vyjádřil oficiálně izraelský premiér Benjamin Netanjahu izraelskou podporu v otázce kurdské nezávislosti,¹⁶² což podle irácké odbornice Ofra Bengio pomůže v budoucnu doposud dobré vztahy ještě více upevnit.¹⁶³ Zpráva se navíc objevila zhruba ve stejnou dobu, kdy se rozšířily zprávy o izraelské dodávce surové ropy z iráckého Kurdistánu.¹⁶⁴ K té se však kurdská vláda nevyjádřila nejspíše z obavy, že by potvrzení informace mohlo zhoršit její vztahy s Irákem a Íránem.¹⁶⁵

Často diskutovaným důvodem izraelské podpory kurdské nezávislosti je možnost využití nezávislého Kurdistánu jako své vojenské základny vzhledem k jeho strategické pozici vůči Íránu, jenž je Izraelem silně vnímán jako potenciální hrozba,¹⁶⁶ upevnit vztahy se západními asijskými republikami¹⁶⁷ a rovněž získat spojence v nepříteli přátelském prostředí. V tomto ohledu je však také nutné si uvědomit, že nejenom pro Izrael by bylo spojenectví přínosem. Nabídka podání pomocné ruky platí samozřejmě i naopak. Kurdistán velmi naléhavě potřebuje podporu v době, kdy nejsou okolní státy kurdským ambicím příliš nakloněny. Navíc by v případě potřeby mohl využít vysoce rozvinuté vojenské schopnosti Izraele, což by eventuálně mohlo v budoucnu přijít vhod.¹⁶⁸

V souvislosti s oficiálně vyjádřeným postojem Izraele, jenž přislíbil svou pomoc státu, kterému bylo po celou dobu právo na sebeurčení odpíráno, se Izrael stále častěji stává terčem kritiky. Je mu předkládán status Palestinců, kteří se podobně jako Kurdové v Iráku stali obětmi Sykes-Picotovy dohody. Neměl by tedy Izrael nejprve vyřešit problém Palestinské otázky, než podpoří stejné cíle jiných? Není počínání Izraele příliš

---

¹⁶¹ ESCOBAR, P., Why Israel is in love with Kurdistan, *RT*, 1. 7. 2014.

¹⁶² Israel's prime minister backs Kurdish independence, *The Guardian*, 29. 6. 2014.

¹⁶³ WILLIAMS, D., Israel tells U.S. Kurdish independence is 'foregone conclusion', *Reuters*, 26. 6. 2014.

¹⁶⁴ FONTAN, V.; MOUSSA, A., Israel and Iraqi Kurds: Gambling with 'moderate allies', *Al-Jazeera*, 5. 7. 2014.

¹⁶⁵ SOLOMON, A., Israel 'very interested' in strengthening relations with Kurds, *Ekurd Daily*, 25. 8. 2015.

¹⁶⁶ WANCHE, S., Awaiting Liberation: Kurdish Perspectives on a Post-Saddam Iraq, s. 188-189.

¹⁶⁷ HARKHAM, A., Israel's road from Lausanne to Kurdistan, *Ekurd Daily*, 30. 4. 2015.

¹⁶⁸ AL-SAADY, Y., Iraqi Kurdistan and Israel: A choice between political strategies and moral stances, *Al-Akhabar English*, 19. 7. 2014.

riskantní, a jaký dopad na palestinský osvobozenecský boj by situace měla v případě vzniku nového kurdského státu?¹⁶⁹

6.3 Postoj Ruska

V posledních letech velmi vzrostla snaha Ruska o budování dobrých vztahů s Kurdistánem. Výprava Masúda Barzáního roku 2013 byla pro obě strany důležitým bodem a obnovení vztahů s Ruskem se mnohým jeví jako jakési pokračování spojení se zemí, která již v minulosti podala pomocnou ruku tehdejšímu vůdci Mulla Mustafa Barzánímu.¹⁷⁰

Dle zveřejněných informací se Rusko k myšlence vyhlášení samostatného Kurdistánu staví pozitivně. Přestože v současné chvíli spíše preferuje jednotu Iráku, což by pomohlo k rychlejšímu odstranění hrozby ze strany Islámského státu, je Rusko dle zprávy zveřejněné zpravodajem *Kurdistan 24* připraveno respektovat rozhodnutí o odtržení jakékoliv irácké skupiny.¹⁷¹ Na otázku, jaký názor má Rusko na chystané referendum, odpovědělo ruské ministerstvo zahraničí vyjádřením své podpory Kurdům ve snaze prosazení jejich práv.¹⁷²

6.4 Postoj Íránu

Vztahy Íránu a iráckého Kurdistánu jsou na velmi dobré úrovni, o čemž například vypovídají dva irácké konzuláty a vzájemný obchod.¹⁷³ V současné době dokonce Írán nabídl Kurdistánu možnost přístupu k Perskému Zálivu, který by posloužil k vývozu ropy a vynahradil by tak ztráty, k nimž došlo z důvodu poškození ropovodu v tureckém městě Ceyhan (Ceyhan).¹⁷⁴

Přátelství obou zemí by však případná kurdská nezávislost mohla vážně ohrozit. V tomto případě by totiž podle Íránu mělo největší vliv na nově vzniklý stát především Turecko a Izrael, tedy jeho dva největší rivalové v oblasti Blízkého východu. Navíc by

---

¹⁶⁹ FONTAN, V.; MOUSSA, A., Israel and Iraqi Kurds: Gambling with 'moderate allies', *Al-Jazeera*, 5. 7. 2014.

¹⁷⁰ NAUMKIN, V., Russia and the Kurds, *Al-Monitor*, 5. 1. 2015.

¹⁷¹ ALI, O., Russian Consulate: Russia could support Kurdish Independence, *Kurdistan 24*, 15. 12. 2015.

¹⁷² On Kurdish referendum, Russia says it supports people's right to decide their future, *Rudaw*, 5. 2. 2016.

¹⁷³ GLOBAL RISK INSIGHTS, Kurdish Independence Would Reverberate Across Region, *Atlantic Sentinel*, 17. 3. 2016.

¹⁷⁴ Iran offers Kurdistan region oil shipment through Persian Gulf, *Rudaw*, 10. 3. 2016.

dosáhnutí kurdského snu o autonomii mohlo povzbudit kurdskou menšinu žijící v Íránu a přinést tak do země problémy.¹⁷⁵ Z obav o nestabilitu regionu íránská strana prohlásila, že její respekt vůči Kurdistánu bude zachován jen v případě, že i nadále zůstane součástí irácké federace. Zdůraznila navíc, že jediný, kdo by ze vzniku samostatného Kurdistánu profitoval, je Izrael a Islámský stát.¹⁷⁶

6.5 Postoj Turecka

Přístup Turecka ke kurským snahám o nezávislost se jeví jako velmi rozporuplný. Jako příklad může posloužit odmítavý postoj Recepa Erdoğan (v době, kdy ještě zastával funkci premiéra) k jakékoliv spolupráci s vládou iráckého Kurdistánu, jejichž členy dokonce označil za jakési „kmenové náčelníky“. Ovšem po několika letech nastal v jeho politice obrat, jenž znamenal začátek zlepšení vztahů.¹⁷⁷ Obecně by se tedy dalo říci, že postoj Turecka nelze zhodnotit ani jako pozitivní, ani negativní. Spíše se jeho zahraniční politika zdá být přímo závislá na aktuálních potřebách státu. I když jsou diplomatické vztahy obou zemí relativně úzké, což potvrzuje například nárůst tureckých investic do oblasti či vývoz kurdské ropy skrze území Turecka, lze je obecně považovat za velmi křehké. Zdá se tedy, že právě do jisté míry prospěšnost spojení je Turecku důvodem k balancování mezi definitivním vyjádřením svého postoje.¹⁷⁸

Nejenže většina zveřejněných informací vypovídá spíše o turecké nepodpoře záměrů KRG, médii již dokonce proběhla zpráva reflektující turecké snahy o zachování jednotného státu Irák.¹⁷⁹ Zřejmým důvodem je obava o ještě větší aktivizaci tureckých Kurdů a případná osvobozenecá povstání v reakci na vzniklý kurdský stát v Iráku. Problémem by rovněž mohl být zvýšený vliv politické strany Gorran, jež by na rozdíl od KDP mohla mít skrze svou podporu silný vliv na stranu PKK.¹⁸⁰ Nelze však zcela opominout občasné náznaky Turecka vytvářející dojem důvěryhodného spojence. Za jeden z nadějných kroků bylo považováno například vyvěšení vlajky KRG při příležitosti setkání prezidenta Barzáního s tureckým premiérem Ahmetem Davutoğlu. I to je však

---

¹⁷⁵ VATANKA, A., Why Iran Fears an Independent Kurdistan, *The National Interest*, 25. 7. 2014.

¹⁷⁶ MORADI, A., Iran will not tolerate Kurdish independence, 'ISIS and Israel benefit only', *Rudaw*, 17. 2. 2016.

¹⁷⁷ KUBÁLEK, P., *Kurdský národ a jeho státotvorné snahy*, 19. 4. 2016.

¹⁷⁸ Capitalizing on the Kurds, *Stratfor*, 17. 2. 2016.

¹⁷⁹ HOGG, J.; COSKUN, O., Turkey rejects Kurdish independence, wants Iraq unity government, officials say, *Reuters*, 30. 6. 2014.

¹⁸⁰ Capitalizing on the Kurds, *Stratfor*, 17. 2. 2016.

mnohými jako projev kurdských sympatií zpochybňováno vzhledem k pokračujícím potyčkám mezi vládou a kurdskými stranami na jihovýchodě Turecka.¹⁸¹

Jak bylo řečeno, získat přesné stanovisko Turecka je velmi obtížné, což v současné době navíc komplikuje množství spekulací o možné turecké podpoře Islámskému státu. Jedno oficiálně vyřknuté obvinění Turecka z napomáhání extremistům se objevilo ze strany izraelského ministerstva obrany upozorňujíc přitom na dlouhodobé odkupování ropy od Islámského státu a podporujíc ho tak přitom v jeho dalším působení. Izrael chtěl tímto nařknutím navíc poukázat na nespolupráci Turecka s aliancí bojující proti Islámskému státu (anti-ISIS alliance). Další často mediálně zveřejňovaná obvinění se ozývají také z Ruska.¹⁸²

6.6 Postoj USA

I přestože nejsou Spojené státy sousední zemí či státem ležícím v oblasti Blízkého východu, mají na dění v této oblasti ohromný vliv. Jejich politika a záměry jsou relativně komplikované, je však zřejmé, že založení nezávislého iráckého Kurdistanu v podstatě nepodporují. Vhodných důvodů lze najít několik, ale všechny jsou pouze předmětem spekulací, neboť ani jeden nebyl americkou stranou oficiálně potvrzen. Jedním z nich jsou zřejmě obavy, že by vytvoření nezávislého Kurdistanu mohlo podpořit šíitské snahy o odtrhnutí se z Iráku a jejich těsnější spolupráci s Íránem. V té chvíli by měl totiž Írán blíž k Saudské Arábii, jejichž diplomatické vtahy jsou na bodu mrazu. Navíc by tato skutečnost dala Íránu možnost spravovat ropu v oblasti Basry. To vše by do regionu přineslo nestabilitu, která by zničila veškerý systém, který USA léta budovala. Právě změny, ke kterým by v budoucnu mohlo dojít, představují pro Spojené státy hlavní obavu. Případné změny by mohly mít vliv také na nestabilitu prodeje ropy z iráckého Kurdistanu, kterou chtějí Spojené státy distribuovat dále na západní trh.¹⁸³

V současné době se stále více hovoří o americké podpoře Islámskému státu a média dodávají, že většina obyvatel Iráku je o tomto tvrzení přesvědčena. Především šíitští politici obvinění ze spolupráce využívají k tomu, aby šíitskou část Iráku popudili proti prezidentovi Abádímu, jehož vztahy s USA jsou na dobré úrovni.¹⁸⁴ Zároveň se

---

¹⁸¹ ABDULLA, N., Did Turkey just indicate it tolerates an independent Kurdistan?, *Rudaw*, 24. 12. 2015.

¹⁸² Israel: Turkey has been buying ISIS oil for very long time, *Rudaw*, 27. 1. 2016.

¹⁸³ USLU, E., An Independent Kurdistan? Not if the US Can Help It, *Al-Monitor*, 12. 9. 2013.

¹⁸⁴ SLY, L., The large proportion of Iraqis who believe the US is supporting Isis, *Independent*, 2. 12. 2015.

mezi lidmi spekuluje o možnosti, že vytvoření extremistické skupiny Spojenými státy, jehož působení si mělo vyžádat pozornost, mělo za cíl zmařit či alespoň odložit plány na rozdělení země. I když se jedná pouze o debaty, je jisté, že tyto spekulace negativně ovlivní jakékoliv snahy USA o zapojení do celé situace.

6.7 Úvaha nad důsledky

Dalo by se říci, že již nyní se irácký Kurdistan prezentuje jako nezávislý stát a k oficiálnímu uznání nezávislosti splňuje většinu potřebných požadavků. Od vlastní hymny a vlajky až po vlastní ministerstva a armádu. Přesto potřebují k dosažení svého cíle podporu světových velmocí.¹⁸⁵ Jak bylo ale popsáno v předchozím odstavci, nebyla zatím většina z nich této myšlence příliš nakloněna. Přesto se Kurdistan nezdává, o čemž vypovídá Barzáního prohlášení o vyhlášení referenda, které se má uskutečnit ještě před prezidentskými volbami v USA v listopadu 2016. Referendum bude mít za cíl zjistit postoj obyvatelstva, zda upřednostňují nezávislost či jsou spokojeni se současným federálním systémem. Prezident Barzání navíc uvedl, že jeho jediným cílem je zajistit zemi nezávislost, po jejímž dosažení hodlá odstoupit ze své funkce.¹⁸⁶

Vznik plně nezávislého Kurdistanu by byl dozajista největší odměnou za dlouholeté úsilí Kurdů o osvobození. Zdá se však, že by s sebou změny ve fungování státu přinesly více negativ než pozitiv a to nejen z pohledu ostatních států, ale momentálně i pro samotný Kurdistan. V souvislosti s debatami o budoucím statusu Kurdistanu se objevuje hned několik pochybností. V první řadě by se musel vypořádat s problémy ekonomickými. Pro stát závislý na příjmech z ropy by bylo zapotřebí rozvinout také jiné sektory trhu. V tomto případě by však vyvstal problém s možností vývozu. Vzhledem k tomu, že už nyní je Kurdistan závislý z hlediska exportu na Turecku, je pravděpodobné, že by se jeho závislost do budoucna mohla ještě zvýšit.¹⁸⁷ Dalším problémem by jistě byla otázka nástupnictví. Již v současné době jsme svědky nejednotnosti a politického soupeření o moc. Kdo by se tedy stal prvním prezidentem nezávislého iráckého Kurdistanu a jaká politická strana by se ujmula vedení? Na otázku, komu případnou sporná města Kirkúk a Sindžár, se zdá být vhodným řešením rozhodnutí

---

¹⁸⁵ ABDULLA, N., In A Changing Middle East, Should the U.S. Support Kurdish Independence?, *Rudaw*, 16. 12. 2013.

¹⁸⁶ DOLAMARI, M., Barzani: Kurdistan will hold referendum before October, *Kurdistan* 24, 23. 3. 2016.

¹⁸⁷ DAVIS, P., Can Kurdistan Sustain Independence?, *Rudaw*, 28. 1. 2016.

jejich obyvatel skrze referendum.¹⁸⁸ Barzání totiž striktně odmítá ponechání zpochybňovaných území správě irácké vlády a požaduje implementaci ústavního článku 104, jenž možnosti řešení problematiky sporných území stanovuje.¹⁸⁹ Nabízí se ovšem mnoho dalších otázek. Má Kurdistan bez podpory Iráku šanci na přežití? Bude mu poskytnuta mezinárodní ochrana? A jak by se nově vzniklý stát ubránil možnému napadení Tureckem či Íránem? Stručně řečeno, je vůbec vhodné, aby se země v době potýkání se s tak rozsáhlou ekonomickou krizí, pokoušela uskutečnit své dlouhodobé záměry?¹⁹⁰ Bylo by lepší zůstat součástí Iráku a doufat v lepší zítřky nebo v ně doufat v již novém autonomním státě?

---

¹⁸⁸ DOLAMARI, M., Barzani: Kurdistan will hold referendum before October, *Kurdistan* 24, 23. 3. 2016.

¹⁸⁹ BARZANI, N., The Pros and Cons of a Referendum, *Rudaw*, 29. 5. 2014.

¹⁹⁰ The Future of Independence for the Kurds, *Rudaw*, 2. 4. 2016.

7 ZÁVĚR

Zcela bez váhání lze říci, že se Pešmerga stala jedním ze symbolů kurdského nacionalismu, který je pro Kurdy typický. Padlí bojovníci jsou dodnes silně připomínáni a současným je mnoha způsoby vyjadřována podpora a respekt a nezřídka jsou lidmi označováni za národní hrdiny. Kurdské síly Pešmerga se od ostatních armád světa liší svým názvem. V případě Pešmergy se totiž jedná o její oficiální název, nikoliv akronym jak by se mohlo zdát a důvod je zcela jednoznačný. Vzhledem k tomu, že nikdy neměl irácký Kurdistan status úplné nezávislosti, nebylo ani možné, aby armáda nesla jméno státu.

Po celá desetiletí bojovaly jednotky Pešmerga za vlastní stát, jenž jim byl v minulosti odepřen a boj trvá svým způsobem dodnes. Dalo by se říci, že novodobý boj za nezávislost se na několik let obešel bez přítomnosti zbraní, avšak v současné době čelí Pešmerga další hrozbě ohrožující do značné míry budoucnost Kurdistanu. Jejím cílem je nyní porazit Islámský stát, zajistit svým občanům opět bezpečí a dovolit tak Kurdistanu pokračovat ve snahách o autonomii.

Hovoříme-li o úspěších oddílů Pešmerga se současnými boji s extremisty, je zřejmé, že přestože několik oblastí stále na své osvobození čeká, nelze jim množství dobytých kurdských měst odepřít. Nepříjemnou skutečností je vzhledem k nedostatku vojenského vybavení značná závislost Kurdistanu na zahraniční pomoci. Té se mu sice dostává, ne vždy však v dostatečném množství. Pravdou ale zůstává, že spolu s boji s Islámským státem se stává kurdská armáda větší, zkušenější a postupně i vyzbrojenější, což je pro budoucnost Kurdistanu důležitým faktorem.

Ačkoliv je patrné, že má tento ozbrojený konflikt negativní dopad na aktuální dění, nelze ho považovat za jedinou příčinu. Spíše ho lze vnímat jako prostředníka k eskalaci již dlouhodobě se vyskytujícím problémům nejen uvnitř regionu, ale rovněž v rámci státu Irák. Za jednu z hlavních příčin lze označit neshody s centrální vládou o ropných příjmech následované přerušением dodávky finančních prostředků do kurdského regionu. Následné upnutí pozornosti a vynaložení veškerých možných prostředků na obranu země, zapříčinilo zanedbání ostatních sektorů trhu, důležitých pro fungování státu. Výsledkem je finanční krize, dosahující již podoby krize ekonomické. Připočteme-li navíc korupci zmítanou vládou a soupeření politických stran o moc, dostáváme obraz země zmítající se v chaosu.

Značný vliv v otázce kurdské nezávislosti má v současné době bezpochyby Islámský stát, díky němuž se stala kurdská otázka znovu aktuální. Jeho působení však zapříčinilo mnohé komplikace, jež kurdský lid od dosažení svého cíle opět oddálilo. Je však pozoruhodné, že i přes veškeré komplikace se Kurdistan nevzdává své šance na získání nezávislosti, o čem ostatně svědčí Barzáním připravované referendum. Plány na vznik kurdského státu v regionu, však obecně nejsou podporované okolními zeměmi ani vlivnými Spojenými státy. Otázkou tedy zůstává, zda se referendum dočká pozitivního ohlasu, jaký bude mít eventuálně vliv na budoucnost a zdali se přece jen postoj klíčových zemí nezmění k prospěchu Kurdů.

Není pochyb, že nikdo jiný nebojoval za práva iráckých Kurdů tak jako Pešmerga a nelze považovat současnou situaci za pouhou šanci Kurdů k naplnění jejich snu o nezávislosti země. Nezávislost je totiž jejich právo. Právo lidí, jež historie zradila, a kteří se přesto nevzdali, jak už sama hymna napovídá.

*Ó nepřátelé, již nás sledujete,
národ, jehož jazykem je kurdština, je naživu
Nemůže být poražen žádnými zbraněmi
Nechť nikdo netvrdí, že jsou Kurdové mrtvi, Kurdové jsou naživu
Kurdové jsou naživu a jejich vlajka nikdy neklesne
Jsme synové červené barvy značící revoluci
Naše historie je plná krve...¹⁹¹*

---

¹⁹¹ Flag and national anthem, *Kurdistan Regional Government*, 25. 6. 2010.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Sekundární zdroje:

BARZANI, Massoud. *Mustafa Barzani and the Kurdish Liberation Movement (1931-1961)*. London: Palgrave Macmillian, 2003.

BENGIO, Ofra. Autonomy in Kurdistan in Historical Perspective. In O'LEARY, Brendan; McGARRY, John a SALIH, Khaled (ed.). *The Future of Kurdistan in Iraq*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2005, s. 173-185.

BENGIO, Ofra. *Kurdish Awakening: Nation Building in a Fragmented Homeland*. Austin: University of Texas Press, 2014.

BLUM, William. *Rogue State: A Guide to the World's Only Superpower*. Monroe: Common Courage Press, 2000.

BOUCHAL, Martin. Irák. In JEŽOVÁ, Michaela; BURGROVÁ, Helena (ed.). *Současný blízký východ: Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2011, s. 147-161.

CORDESMAN, Anthony H. *Iran and Iraq: The Threat from the Northern Gulf*. Boulder: Westview Press, 1994.

DODGE, Toby. *Iraq: from war to a new authoritarianisms*. London: IISS, The International Institute for Strategic Studies, 2012.

EKLUND, Karma; O'LEARY, Brendan a WILLIAMS, Paul. Negotiating a Federation in Iraq. In O'LEARY, Brendan; McGARRY, John a SALIH, Khaled (ed.). *The Future of Kurdistan in Iraq*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2005, s. 116-142.

FARROKH, Kaveh. *Sassanian Elite Cavalry AD 224-642*. Oxford: Osprey Publishing, 2005.

GALBRAITH, Peter W. What Went Wrong. In O'LEARY, Brendan; McGARRY, John a SALIH, Khaled (ed.). *The Future of Kurdistan in Iraq*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2005, s. 235-250.

GOMBÁR, Eduard. Moderní Irák. In GOMBÁR, Eduard; PECHA, Lukáš (ed.). *Dějiny Iráku*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 367-459.

- GOMBÁR, Eduard. Soudobý Irák. In GOMBÁR, Eduard; PECHA, Lukáš (ed.). *Dějiny Iráku*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2013, s. 463-584.
- GUNTER, Michael M. *The Kurdish Predicament in Iraq: A Political Analysis*. New York: St. Martin's Press, 1999.
- CHAPMAN, Dennis. *Security Forces of the Kurdistan Regional Government*. Washington, DC: Center for Strategic and International Studies, 2008.
- IZADY, Mehrdad R. *The Kurds: A Concise Handbook*. Washington, DC: Taylor and Francis, 1992.
- JAWAD, Sa'ad. *Iraq and the Kurdish Question 1958-1970*. London: Ithaca Press, 1981.
- KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Vyšehrad: Praha, 2006.
- LAWRENCE, Quil. *Invisible nation: how the Kurds' quest for statehood is shaping Iraq*. New York: Walker, 2008.
- McDOWALL, David. *A Modern History of the Kurds*. London: I.B. Tauris, 2004.
- O'BALLANCE, Edgar. *The Kurdish Struggle 1920-94*. Basingstoke: MacMillan Press, 1996.
- O'LEARY, Brendan; SALIH, Khaled. The Denial, Resurrection, and Affirmation of Kurdistan. In O'LEARY, Brendan; McGARRY, John a SALIH, Khaled (ed.). *The Future of Kurdistan in Iraq*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2005, s. 3-43.
- RADĚJ, Tomáš. *Irácké povstání v letech 2003-2009*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2010.
- SAFRASTIAN, Arshak. *Kurds and Kurdistan*. London: Harvill Press, 1948.
- SCHMIDT, Dana Adams. *Journey Among Brave Men*. Boston (Mass.): Little, Brown, 1964.
- SODERBERG, Nancy E.; PHILLIPS, David L. *Task force report: State-Building in Iraqi Kurdistan*. New York: Institute for the Study of Human Rights, 2015.
- VALI, Abbas. *Kurds and the State in Iran: the making of Kurdish Identity*. London: I.B. Tauris, 2011.

WANCHE, Sophia. Awaiting Liberation: Kurdish Perspectives on a Post-Saddam Iraq. In O'LEARY, Brendan; McGARRY, John a SALIH, Khaled (ed.). *The Future of Kurdistan in Iraq*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2005, s. 186-194.

WOODWARD, Bob. *Plan of Attack*. London: Simon and Schuster, 2004.

WORLD BANK. *The Kurdistan Region of Iraq: Assessing the Economic and Social Impact of the Syrian Conflict and ISIS*. Washington, D.C.: World Bank, 2015.

YILDIZ, Kerim. *The future of Kurdistan: The Iraqi dilemma*. London: Pluto Press, 2012.

Internetové zdroje:

Abadi says Iraq's flag should be raised in Sinjar. *NRT* [online]. 4 months ago [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/Details.aspx?Jimare=4112>.

ABDULLA, Namo. Did Turkey just indicate it tolerates an independent Kurdistan? *Rudaw* [online]. December 24 2015 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/middleeast/turkey/24122015>.

ABDULLA, Namo. In A Changing Middle East, Should the U.S. Support Kurdish Independence? *Rudaw* [online]. December 16 2013 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/161220133>.

AL-ATRAQCHI, Firas. Did Iraq government's neglect lead to Mosul's downfall? *Al-Jazeera* [online]. June 11 2014 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2014/06/iraq-government-neglect-led-mosul-20146117235750482.html>.

AL-SAADY, Yazan. Iraqi Kurdistan and Israel: A choice between political strategies and moral stances. *Al-Akhbar* [online]. July 19 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://english.al-akhbar.com/node/20813>.

AL-SARAIL, Ali. Will arming peshmerga tip balance of power in Iraq? *Al-Monitor* [online]. October 8 2014 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.al-monitor.com/pulse/iw/security/2014/10/iraq-kurds-weapons-islamic-state.html#>.

ALI, Omed. Russian Consulate: Russia could support Kurdish Independence. *Kurdistan 24* [online]. December 15 2015 [cit. 2016-4-8]. Dostupný z:

<http://www.kurdistan24.net/en/interview/91a42133-9158-42f7-a7ea-412d3d2d1fcb/Russian-Consulate--Russia-could-support-Kurdish-Independence>.

Anti-govt demonstrations renewed in Iraqi Kurdistan. *Ekurd Daily* [online]. January 20 2016 [cit. 2016-4-1]. Dostupný z: <http://ekurd.net/anti-govt-demonstrations-kurdistan-2016-01-20>.

Arab Idol- Amar al-kufi _ اشوفك وين يامهاجر _ البشمركة _ عرب ايدول Peshmerga. *Youtube* [online]. December 5 2014 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=H86o22V1X0o&nohtml5=False>.

Baghdad would pay KRG salaries for oil, Abadi says. *NRT* [online]. 1 month ago [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/Details.aspx?Jimare=5389>.

BARNES, Julian. U.S., Iraq Prepare Offensive to Retake Mosul From Islamic State. *The Wall Street Journal* [online]. January 22 2015 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.wsj.com/articles/us-and-iraq-prepare-offensive-to-retake-mosul-1421949677>.

Barzani: “Only the Peshmerga have liberated Shingal, no other force has been involved”. *Êzîdî Press* [online]. November 13 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://ezidipress.com/en/barzani-only-the-peshmerga-have-liberated-shingal-no-other-unit-has-been-involved/>.

BARZANI, Niyaz. The Pros and Cons of a Referendum. *Rudaw* [online]. May 29 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/opinion/290520141>.

Barzani tells graduating Peshmerga women that the world is ‘proud’. *Rudaw* [online]. March 30 2016 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/300320161>.

Barzani vows Yazidis will return home to Sinjar. *NRT* [online]. August 4 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/media-video-detail.aspx?Cor=2&Jimare=1860>.

Battle for Kobane: Key events. *BBC News* [online]. June 25 2015 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-29688108>.

BELL, John; ZADA, John. Margaret George, Bandita. *Al-Bab* [online]. October 19 2009 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <http://albabblog.blogspot.cz/2009/10/margaret-george-bandita.html>.

BERMAN, Lazar. The Status of Western Military Aid to Kurdish Peshmerga Forces. *Jerusalem Center for Public Affairs* [online]. May 11 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://jcpa.org/article/the-status-of-western-military-aid-to-kurdish-peshmerga-forces/>.

Brief History of The KRG. *Kurdistan Regional Government* [online]. Datum neuveden [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://cabinet.gov.krd/p/page.aspx?l=12&s=030000&r=314&p=390>.

British soldiers are training peshmerga forces in Iraq, says MoD. *The Guardian* [online]. October 12 2014 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.theguardian.com/uk-news/2014/oct/12/british-soldiers-iraq-kurds-isis>.

Capitalizing on the Kurds. *Stratfor* [online]. February 17 2016 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <https://www.stratfor.com/sample/analysis/capitalizing-kurds>.

Clashes erupted between Yazidi fighters and KDP Peshmerga in Iraq's Sinjar. *E Kurd Daily* [online]. November 26 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://ekurd.net/clashes-yazidis-peshmerga-sinjar-2015-11-26>.

COLES, Isabel. Offensive against Islamic State in Mosul unlikely in 2016: Iraqi Kurdish deputy PM. *Reuters* [online]. January 16 2016 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-iraq-kurds-idUSKCN0UU0AO>.

COLES, Isabel. Outgunned and untested for years, Kurdish peshmerga struggle. *Reuters* [online]. August 13 2014 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.reuters.com/article/us-iraq-security-peshmerga-idUSKBN0GD1N020140813>.

COLLARD, Rebecca. The Enemy of My Enemy: Iran Arms Kurds in Fight Against ISIS. *Time* [online]. August 27 2014 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://time.com/3196580/iran-kurds-isis-erbil-iraq/>.

CROWCROFT, Orlando. Isis: A year since Mosul fell Islamic State's hold on Iraq's second city is stronger than ever. *International Business Times* [online]. June 5 2015

[cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.ibtimes.co.uk/isis-year-since-mosul-fell-islamic-states-hold-iraqs-second-city-stronger-ever-1504721>.

Czech Republic to supply more rifles, ammunition for Peshmerga. *Rudaw* [online]. January 25 2016 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/250120161>.

DAVIS, Paul. Can Kurdistan Sustain Independence? *Rudaw* [online]. January 28 2016 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/analysis/28012016>.

DEVI, Sharmila. Kurdish anti-corruption lawmaker pushes for greater transparency in oil sector. *Rudaw* [online]. November 13 2014 [cit. 2016-4-2]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/131120143>.

Dilshad said Peshmerga - دلشاد سعید - پیشمەرگه. *Youtube* [online]. August 5 2015 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=TFqkWK4IACk&nohtml5=False>.

DOLAMARI, Mewan. Barzani: Kurdistan will hold referendum before October. *Kurdistan 24* [online]. March 23 2016 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <http://www.kurdistan24.net/en/news/05609d37-3569-4a8f-a39e-98b97c732503/Barzani--Kurdistan-will-hold-referendum-before-October>.

Erbil won't give Baghdad control over the region's oil again, KRG PM says. *NRT* [online]. 4 months ago [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/Details.aspx?Jimare=4024>.

ESCOBAR, Pepe. Why Israel is in love with Kurdistan. *RT* [online]. July 1 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <https://www.rt.com/op-edge/169672-israel-kurdistan-conflict/>.

Flag and national anthem. *Kurdistan Regional Government* [online]. June 25 2010 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://cabinet.gov.krd/a/d.aspx?r=138&l=12&s=03010100&a=18626&s=010000>.

FONTAN, Victoria; MOUSSA, Ahmad. Israel and Iraqi Kurds: Gambling with 'moderate allies'. *Al-Jazeera* [online]. July 5 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2014/07/israel-iraqi-kurds-gambling-with--2014737321568960.html>.

German defense minister pledges more military aid to the Peshmerga. *Rudaw* [online]. December 15 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/151220151>.

GLOBAL RISK INSIGHTS. Kurdish Independence Would Reverberate Across Region. *Atlantic Sentinel* [online]. March 17 2016 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://atlanticsentinel.com/2016/03/kurdish-independence-would-reverberate-across-region/>.

HALL, John. Meet the Peshmerga's International Brigade: From IT workers to ex-soldiers, the men from the West teaming up with Kurdish forces to fight ISIS. *Daily Mail* [online]. April 21 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3049019/Peshmerga-s-foreign-legion-fighting-alongside-defeat-ISIS-workers-ex-soldiers-brave-men-world-teaming-Kurdish-forces.html>.

HARKHAM, Ariel. Israel's road from Lausanne to Kurdistan. *Ekurd Daily* [online]. April 30 2015 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://ekurd.net/israels-road-from-lausanne-to-kurdistan-2015-04-30>.

HOGG, Jonny; COSKUN, Orhan. Turkey rejects Kurdish independence, wants Iraq unity government, officials say. *Reuters* [online]. June 30 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://www.reuters.com/article/us-iraq-turkey-kurds-idUSKBN0F51RU20140630>.

In Iraqi Kurdistan, Momentum Builds for an Iranian Pipeline. *Stratfor* [online]. April 14 2016 [cit. 2016-4-17]. Dostupný z: <https://www.stratfor.com/sample/analysis/iraqi-kurdistan-momentum-builds-iranian-pipeline>.

International Peshmerga Volunteers Form. *International Peshmerga Volunteers* [online]. Datum neveden [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <https://docs.google.com/forms/d/1ZD1tygxIx11FKsbhKzCJBmv8lh6b4ZO5fWOop2EWIYg/viewform>.

Iran offers Kurdistan region oil shipment through Persian Gulf. *Rudaw* [online]. March 10 2016 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/business/10032016>.

KCK: We are not guests in Kurdistan. *NRT* [online]. 8 months ago [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/en/Details.aspx?Jimare=3189>.

KDP wants Massoud Barzani as Kurdistan president for two more years. *Ekurd Daily* [online]. July 28 2015 [cit. 2016-4-3]. Dostupný z: <http://ekurd.net/kdp-wants-massoud-barzani-as-kurdistan-president-for-two-more-years-2015-07-28>.

KHALED, Gulala. Abadi: Erbil should pay Peshmerga, not Baghdad. *Kurdistan 24* [online]. February 8 2016 [cit. 2016-4-10]. Dostupný z: <http://www.kurdistan24.net/en/news/5e490d9f-95a8-4132-8d04-d919c779bed9/Abadi--Erbil-should-pay-Peshmerga--not-Baghdad->.

KHURSHID, Showan. What favors dictatorship in the Kurdistan Region? *NRT* [online]. September 16 2015 [cit. 2016-4-2]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/birura-details.aspx?Jimare=1626>.

KNIGHTS, Michael. The liberation of Mosul will have to wait. *Al-Jazeera* [online]. January 28 2015 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2015/01/liberation-mosul-wait-20151268262243670.html>.

KNIGHTS, Michael. US support to peshmerga: Too little, too late? *Al-Jazeera* [online]. March 29 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2015/03/support-peshmerga-late-150327084137906.html>.

Kobani 90 Percent Free From IS Militants, Peshmerga Forces Report. *Sputnik News* [online]. January 25 2015 [cit. 2016-30-3]. Dostupný z: <http://sputniknews.com/middleeast/20150125/1017335957.html>.

KRG halts recruiting of female Peshmerga. *Rudaw* [online]. June 22 2015 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/220620151>.

KRG ready to resume oil exports to Baghdad. *NRT* [online]. 2 months ago [cit. 2016-4-1]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/Details.aspx?Jimare=5405>.

KRG says delayed salaries to be paid this month. *Rudaw* [online]. October 20 2015 [cit. 2016-4-1]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/201020151>.

KRG stopped oil export to Ceyhan due to attack on pipeline in southeastern Turkey. *NRT* [online]. 6 months ago [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/Details.aspx?Jimare=3683>.

Kurdish forces take parts of Mosul dam from Isis fighters. *The Guardian* [online]. August 17 2014 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/17/kurdish-forces-isis-mosul-dam-iraq>.

Kurdistan's Barzani slams Peshmerga leaders in Sinjar and subject them to investigation. *E Kurd Daily* [online]. August 16 2014 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://ekurd.net/mismas/articles/misc2014/8/state8327.htm>.

Last Peshmerga forces leave Kobani. *Trend News* [online]. April 29 2015 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://en.trend.az/world/turkey/2389187.html>.

LISTER, Tim. Dehydration or massacre: Thousands caught in ISIS chokehold. *CNN* [online]. August 12 2014 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://edition.cnn.com/2014/08/10/world/meast/iraq-isis-sinjar/>.

LYNCH, Hannah. Is 2016 the Kurdish goodbye to Iraq? *Rudaw* [online]. January 8 2016 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/080120161>.

MacDIARMID, Campbell. Experts: Peshmerga need vision for unification. *Rudaw* [online]. May 11 2015 [cit. 2016-4-10]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/11052015>.

MacDIARMID, Campbell. Peshmerga frown on foreign volunteers. *Rudaw* [online]. February 16 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/16022015>.

MacDIARMID, Campbell. Salary delays drive teachers from Kurdistan. *Rudaw* [online]. October 14 2015 [cit. 2016-4-1]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/141020153>.

MALER, Sandra. U.S. says conducts air strikes in Iraq near Arbil and Mosul dam. *Reuters* [online]. August 16 2014 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://www.reuters.com/article/us-iraq-security-usa-strikes-idUSKBN0GG0KQ20140816>.

OMER, Azhee. Corruption and the KRG's oil sector. *NRT* [online]. January 29 2016 [cit. 2016-4-1]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/birura-details.aspx?Jimare=2412>.

On Flag Day, Kurds show solidarity with Peshmerga. *Rudaw* [online]. December 17 2014 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/171220143>.

On Kurdish referendum, Russia says it supports people's right to decide their future. *Rudaw* [online]. February 5 2016 [cit. 2016-4-8]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/05022016>.

OTTEN, Cathy. War with Isis: The 'international brigade' of foreign fighters joining up to help Kurdish Peshmerga tackle Islamists. *Independent* [online]. July 6 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/war-with-isis-the-international-brigade-of-foreign-fighters-joining-up-to-help-kurdish-peshmerga-10367544.html>.

Peshmerga commander: ISIS degraded in Kobane but gains are slow. *Rudaw* [online]. November 21 2014 [cit. 2016-3-30]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/21112014>.

President Barzani: Cutting Budget Equals 'Declaration of War' by Baghdad. *Rudaw* [online]. February 26 2014 [cit. 2016-4-10]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/26022014>.

Prospects for Kurdish Independence. *Global Risk Advisors* [online]. September 2 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <https://globalriskadvisors.com/prospects-for-kurdish-independence/#blog>.

SAEED, Yerevan. US: no direct arms deliveries to Iraqi Kurds. *Rudaw* [online]. February 10 2015 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/kurdistan/100220151>.

SHAKHAWAN, Goran; DOLAMARI, Mewan. Barzani helps anti-corruption committee. *Kurdistan 24* [online]. March 5 2016 [cit. 2016-4-2]. Dostupný z: <http://www.kurdistan24.net/en/news/4c2291a0-b61a-4c0b-9217-912fa6bd760c/Barzani-helps-anti-corruption-committee->.

SHAMSULDDIN, Sarkawt. The Deadlock: KDP's one-way policy. *NRT* [online]. August 30 2015 [cit. 2016-4-3]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/birura-details.aspx?Jimare=1534>.

SLY, Liz. The large proportion of Iraqis who believe the US is supporting Isis. *Independent* [online]. December 2 2015 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/the-large-proportion-of-iraqis-who-believe-the-us-is-supporting-isis-a6756826.html>.

SOLOMON, Ariel Ben. Israel 'very interested' in strengthening relations with Kurds. *Ekurd Daily* [online]. August 25 2015 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://ekurd.net/israel-interested-in-strengthening-relations-with-kurds-2015-08-25>.

STOTER, Brenda. Kurdish fighters struggle to pay bills. *Al-Monitor* [online]. August 24 2015 [cit. 2016-4-10]. Dostupný z: <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/08/kurdistan-peshmerga-fight-lack-money.html>.

Teachers in Iraqi Kurdistan reject half payment of salaries. *Ekurd Daily* [online]. January 19 2016 [cit. 2016-4-1]. Dostupný z: <http://ekurd.net/teachers-kurdistan-reject-half-salary-2016-01-19>.

The Future of Independence for the Kurds. *Rudaw* [online]. April 2 2016 [cit. 2016-4-4]. Dostupný z: <http://rudaw.net/english/opinion/02042016>.

Traffic police protest in Sulaimani. *NRT* [online]. 1 month ago [cit. 2016-4-1]. Dostupný z: <http://www.nrttv.com/EN/Details.aspx?Jimare=5664>.

USLU, Emre. An Independent Kurdistan? Not if the US Can Help It. *Al-Monitor* [online]. September 12 2013 [cit. 2016-4-3]. Dostupný z: <http://www.al-monitor.com/pulse/ar/politics/2012/05/us-is-the-biggest-obstacle-to-in.html#>.

VATANKA, Alex. Why Iran Fears an Independent Kurdistan. *The National Interest* [online]. July 25 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://nationalinterest.org/feature/why-iran-fears-independent-kurdistan-10950>.

Why Iraqi Kurdistan Is Struggling to Pay Its Bills. *Stratfor* [online]. January 28 2016 [cit. 2016-4-10]. Dostupný z: <https://www.stratfor.com/analysis/why-iraqi-kurdistan-struggling-pay-its-bills>.

WILLIAMS, Dan. Israel tells U.S. Kurdish independence is 'foregone conclusion'. *Reuters* [online]. June 26 2014 [cit. 2016-4-7]. Dostupný z: <http://www.reuters.com/article/us-iraq-crisis-israel-kurds-idUSKBN0F11I520140626>.

ZAMAN, Amberin. Is the KRG heading for bankruptcy? *Al-Monitor* [online]. January 20 2016 [cit. 2016-3-31]. Dostupný z: <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/01/turkey-iraq-kurds-cash-crisis-derail-battle-against-isis.html#>.

Zeravani. *America Pink* [online]. Datum neuveden [cit. 2016-4-6]. Dostupný z: http://america.pink/zeravani_4904706.html.

Online články:

ESKANDER, Saad. Britain's Policy in Southern Kurdistan: The Formation and the Termination of the First Kurdish Government, 1918-1919. *British Journal of Middle Eastern Studies*, November 2000, vol 27, č 2, s. 139-163. Dostupný z: www.jstor.org.

Přednášky:

KUBÁLEK, Petr. *Kurdský národ a jeho státoprávní snahy*. [přednáška] Praha: Diplomatické fórum, 19. 4. 2016.

9 RESUMÉ

This thesis is focuses on the most important concepts related to Iraqi Kurdistan, which are together connected undoubtedly. It tries to clarify the origin and current status of the Kurdish Peshmerga army, playing nowadays a key role in the fight against the extremists of the Islamic State. Furthermore, it aims to highlight the infinite number of problems caused by weakening the country due to military actions. Additionally disagreements within the State of Iraq as well as the malfunctioning government of the KRG also contribute to these problems. The aim is to map the current situation of Iraqi Kurdistan.

The second chapter summarizes the activity of Kurdish fighters throughout the history and outlines situation before the beginning of the 20th century. The next chapter, first mentions the origin and meaning of the word, which refers to the Kurdish army. Subsequently, the point is to describe historical events that are important in the development of Peshmerga.

The fourth chapter describes the current situation of Peshmerga units. It summarizes the basic general information about its functioning, accompanied by part outlining the position of women within the army. The thesis also examines the impact of Peshmerga on society. It also includes a mapping of major military conflicts of Peshmerga fighters against the self-proclaimed Islamic State, including the related international assistance and support.

The last two chapters are devoted to the present time. The fifth chapter deals with the economical, social and governmental issues that Kurdistan has to currently face. The final section then presents the development of Kurdistan constitutional efforts, including the positions of selected foreign countries. It also discusses possible complications on account of current events.

10 PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Jméno	Pohlaví	Věk	Datum rozhovoru
A (Muhammad Shwan)	muž	29	20. 3. 2016
B (Tahsin Suleyman)	muž	28	21. 3. 2016
C (Muzafar Hussein)	muž	32	21. 3. 2016
D (Sadeeq Othman)	muž	50	24. 3. 2016
E (Sahdullah M.)	muž	44	21. 3. 2016

Tabulka doplňující informace o respondentech.

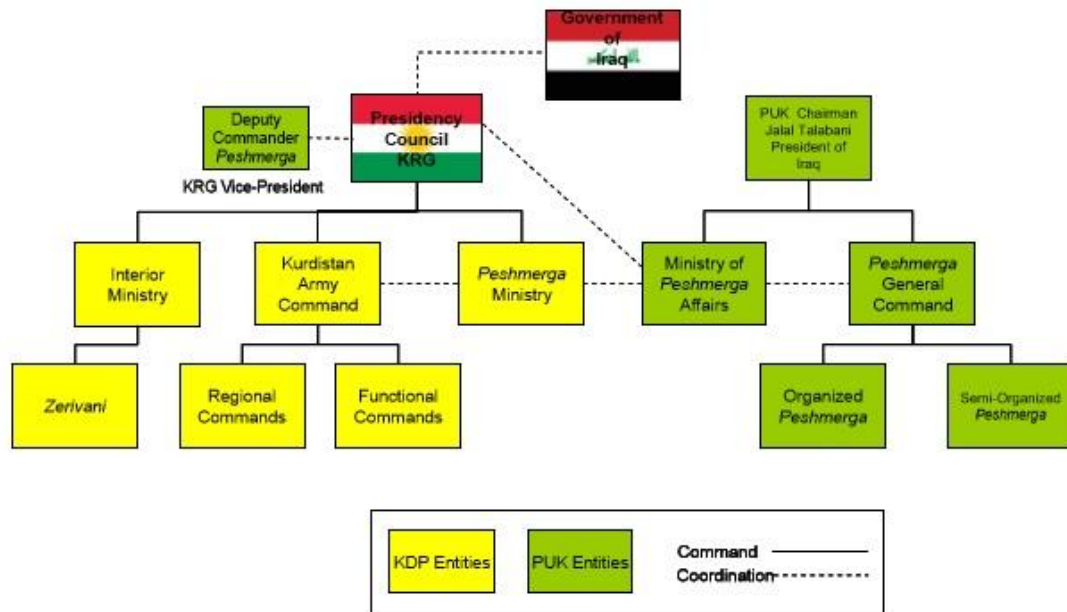
Příloha č. 2

Zkratka	Oficiální název	Anglický název	Český název
KDP	Partî Dêmkiratiî Kurdistan	Kurdistan Democratic Party	Kurdská demokratická strana
PUK	Yekêtiy Nîştîmaniy Kurdistan	Patriotic Union of Kurdistan	Vlastenecká unie Kurdistánu
KRG	Hikûmetî Herêmiî Kurdistan	Kurdistan Regional Government	Kurdská regionální vláda
KDPI	Partî Dêmkiratiî Kurdistanî Êran	Democratic Party of Iranian Kurdistan	Kurdská demokratická strana Íránu
IS	Ad-dawlah al-islâmiyah	Islamic State	Islámský stát
ISIS	ad-Dawlah al-Islâmiyah fî 'l-'Irâq wa-sh-Shâm	Islamic State of Iraq and Syria	Islámský stát v Iráku a Sýrii
PKK	Partiya Karkerên Kurdistanê	Kurdistan Worker's Party	Strana kurdských pracujících
YPG	Yekîneyên Parastina Gel	People's Protection Units	Lidové obranné jednotky
KCK	Koma Civakên Kurdistan	Group of Communities in Kurdistan	Skupina kurdských komunit
YPJ	Yekîneyên Parastina Jin	Women's Protection Units	Ženské obranné jednotky
KIU	Yekgirtûy islâmî Kurdistan	Kurdistan Islamic Union	Islámská unie Kurdistánu
KIG	Komelî Îslamî Kurdistan	Kurdistan Islamic Group	Islámské hnutí Kurdistánu

Tabulka použitých zkratk.

Příloha č. 3

Peshmerga Command Structure

Struktura velení Pešmergy (rok 2008).¹⁹²

Příloha č. 4

¹⁹² CHAPMAN, D., *Security Forces of the Kurdistan Regional Government*, s. 115.

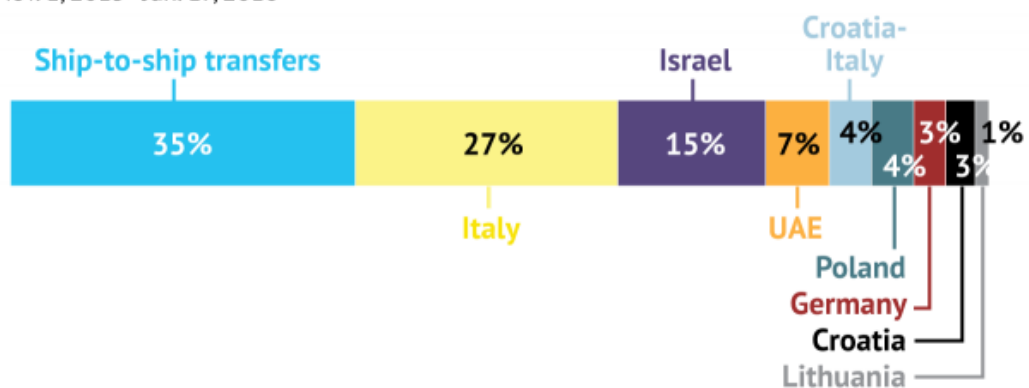

Internetový formulář k zapojení se do oddílů Pešmerga.¹⁹³

Příloha č. 5

KRG EXPORTS BY CEYHAN BY DESTINATION

Nov. 1, 2015–Jan. 17, 2016

Source: Bloomberg, Stratfor estimates

Copyright Stratfor 2016 www.stratfor.com

Graf procentuálně značící vývoz ropy KRG do zahraničních států skrze ropovod Cejhan (Ceyhan).¹⁹⁴

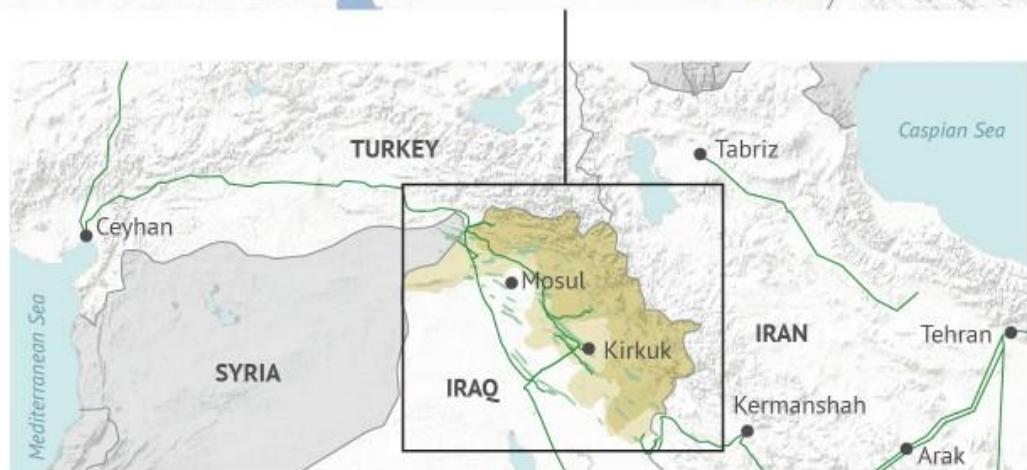
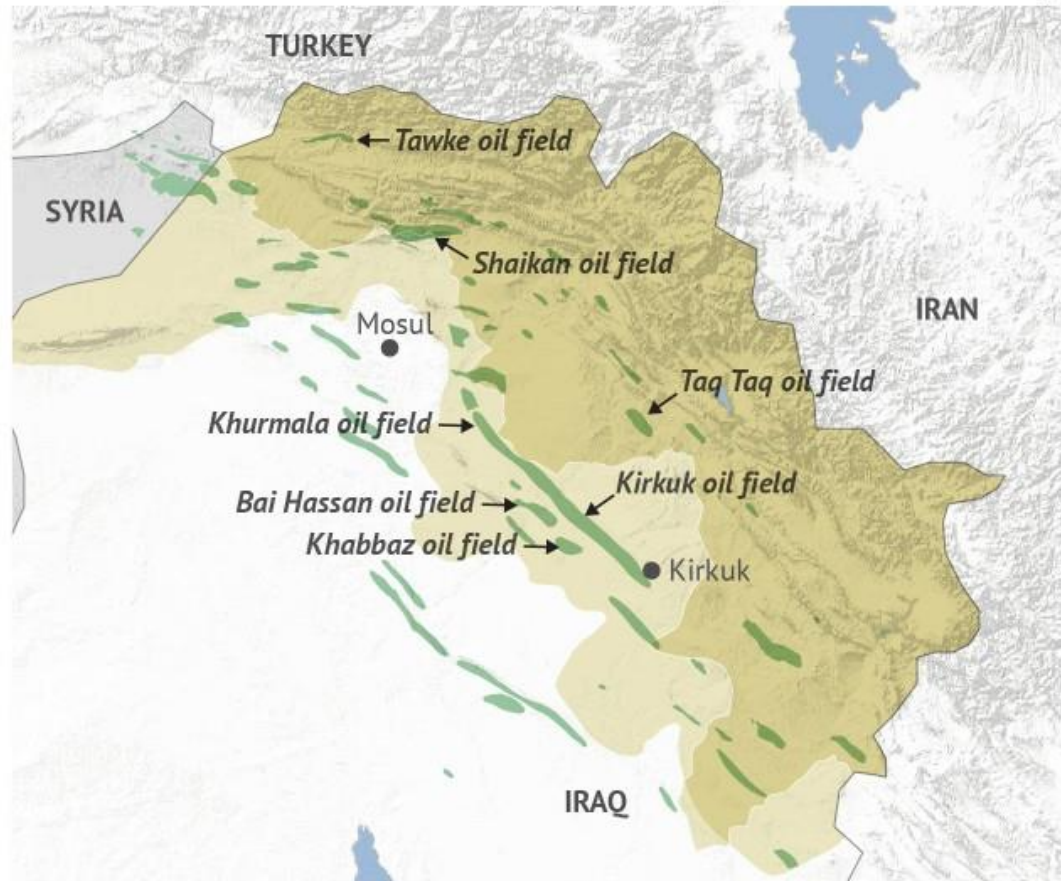
¹⁹³ International Peshmerga Volunteers Form, *International Peshmerga Volunteers*.

¹⁹⁴ Why Iraqi Kurdistan Is Struggling to Pay Its Bills, *Stratfor*, 28. 1. 2016.

Oil Infrastructure in Iraqi Kurdistan

Landlocked Iraqi Kurdistan has limited options to export its oil and is now negotiating with Iran to give it an option other than Turkey.

- Oil pipeline
- Oil field
- Kurdistan region of Iraq
- Controlled by Kurdistan Regional Government military

Sources: U.S. Energy Information Administration; WesternZagros

Copyright Stratfor 2016 www.stratfor.com

Ropná infraštruktúra iráckého Kurdistanu na počátku roku 2016.¹⁹⁵

¹⁹⁵ In Iraqi Kurdistan, Momentum Builds for an Iranian Pipeline, *Stratfor*, 14. 4. 2016.

Příloha č. 6

خشتهای ریکتشنی موجودی فرمانبران به بی کی سیستمس باشکوت

فیلدات	بهری موجودی نمونه	بهری باشکوت	بهری باشکوت نمونه	بهری ۱۳۹۳ بی کی باشکوت نمونه
۲۰۰۰۱۰۰	۱۵۹,۰۰۰	۹٪۱۵۰۰	۲۶,۸۵۰	۱۵۹,۱۵۰
۲۰۰۰۲۰۰	۲۶۰,۰۰۰	۹٪۲۰۰۰	۵۲,۸۱۰	۲۶۱,۲۰۰
۲۰۰۰۳۰۰	۳۵۶,۰۰۰	۹٪۳۵۰۰	۸۹,۰۰۰	۳۶۷,۰۰۰
۲۰۰۰۴۰۰	۴۵۲,۰۰۰	۹٪۴۰۰۰	۱۲۵,۹۰۰	۴۶۷,۹۰۰
۲۰۰۰۵۰۰	۵۵۱,۰۰۰	۹٪۵۰۰۰	۱۹۲,۹۵۰	۵۶۳,۹۵۰
۲۰۰۰۶۰۰	۶۴۹,۰۰۰	۹٪۶۰۰۰	۲۵۹,۲۰۰	۶۶۴,۲۰۰
۲۰۰۰۷۰۰	۷۵۱,۰۰۰	۹٪۷۰۰۰	۳۳۵,۱۰۰	۷۸۶,۱۰۰
۲۰۰۰۸۰۰	۸۵۲,۰۰۰	۹٪۸۰۰۰	۴۱۳,۵۰۰	۸۶۵,۵۰۰
۲۰۰۰۹۰۰	۹۵۸,۰۰۰	۹٪۹۰۰۰	۵۲۱,۲۰۰	۹۷۹,۲۰۰
۲۰۰۰۱۰۰۰	۱,۰۵۹,۰۰۰	۹٪۱۰۰۰۰	۶۲۳,۲۰۰	۱,۰۸۲,۲۰۰
۲۰۰۰۱۵۰۰	۱,۱۶۸,۰۰۰	۹٪۱۵۰۰۰	۱,۰۹۰,۷۰۰	۱,۲۵۸,۷۰۰
۲۰۰۰۲۰۰۰	۱,۲۶۵,۰۰۰	۹٪۲۰۰۰۰	۱,۱۶۱,۲۰۰	۱,۳۲۶,۲۰۰

Tabulka zobrazující procentuální snížení platů.¹⁹⁶

¹⁹⁶ Materiál získaný od respondenta C, 21. 3. 2016.